

Predsedstvo OK SZDL Velenje

Potrebe in želje uskladiti z možnostmi

Osrednja točka dnevnega reda zadnje seje predsedstva občinske konference SZDL Velenje, bila je 24. oktobra, je bila obravnava predloga investicij v družbene dejavnosti za novo srednjeročno obdobje. Med razpravo o predlogu, ki ga je pripravil komite za družbene dejavnosti izvršnega sveta skupščine občine Velenje, je bilo poudarjeno, da je treba kar najbolj dosledno upoštevati že sprejeta stališča SZDL glede prihodnjega razvoja.

Obremenitve gospodarstva ne gre zviševati, kljub temu pa je treba zagotoviti nadaljnjo rast družbenega standarda. Kar zadeva družbene dejavnosti pa je stališče SZDL, da je treba v okviru danih možnosti storiti vse, da se zgotovijo približno enaki pogoji za šolanje na vseh osnovnih šolah v občini in da se odpirajo novi oddelki celodnevne osnovne šole, število predšolskih otrok, vključenih v

organizirano vzgojo in varstvo, pa naj bi doseglo leta 1985 vsaj 40 %. Se pravi, da je treba v prihodnjem obdobju pospeševati še posebej razvoj osnovnega in usmerjenega izobraževanja, otroškega varstva, pa socialnega skrbstva in osnovnega zdravstvenega varstva.

Ker je bil predlog investicij v družbene dejavnosti pripravljen z več variantami, je moralo predsedstvo OK SZDL Velenje (kar zagotovo ni njegova naloga), razjasniti prenekatere dileme v zvezi s predvidevanji, zlasti še zaradi nujne usklajenosti možnosti z željami oziroma potrebami. Res pa je, da so bila taka usklajevanja prehodno opravljena tudi v okviru komiteja za družbene dejavnosti, vendar pa ne do konca.

Usmeritve predloga investicij v družbene dejavnosti v Saleški dolini za obdobje 1981 — 1985, usklajene z že znanimi stališči SZDL, je predsedstvo OK SZDL

podprlo. Ob tem je ugotovilo, da bodo znašale vse investicije v družbene dejavnosti v naslednjem srednjeročnem obdobju manj kot 1 % družbenega proizvoda, in to ob približno enaki prispevni stopnji, kot je v veljavi zdaj. Se pravi, da so bila stabilizacijska hotenja že prisotna. Kljub temu pa bo potrebno, kot so poudarili razpravljalci, storiti vse, da se zniža predračunska vrednost predvidenih investicij, da se v stabilizacijska prizadevanja vključijo prav vsi — od projektantov do izvajalcev. Vse negospodarske naložbe pa morajo zagotavljati tudi sicer kar največji učinek.

Predsedstvo občinske konference SZDL Velenje se je na zadnji seji seznanilo tudi z informacijo o škodi, ki jo je povzročila vodna ujma oktobra letos in o odpravi posledic poplavi iz lanske jeseni. V tej zvezi je bilo izoblikovano stali-

šče, da naj bi samoupravne interesne skupnosti, temeljne organizacije in drugi zagotovili v finančnih načrtih del sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč, saj bi tako omogočili hitrejšo in učinkovitejšo odpravljanje posledic nesreč. Sredstva za tekoče vzdrževanje posameznih komunalnih objektov in drugega namreč vselej ne zadoščajo za odpravo posledic elementarnih nesreč. Sicer pa bi morali dati v prihodnje prednost odpravi tistih kritičnih točk, kjer povzročajo elementarne nesreče, predvsem deževje, največ škode. Okrepiti pa je treba tudi sredstva občinskega sklada za elementarne nesreče. S stanjem pri odpravi posledic elementarnih nesreč in s predlogom ukrepov, ki naj zagotovijo hitro in učinkovito odpravo posledic, pa bo izvršni svet seznanil tudi delegate velenjske občinske skupščine.

IS SO Mozirje

Osrednja pozornost načrtovanju

Člani izvršnega sveta skupščine občine Mozirje so svojo zadnjo sejo namenili načrtovanju. Razpravljali so o osnutkih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Mozirje in jih z nekaterimi dopolnitvami in spremembami sprejeli. Na

koncu seje so precejšnjo pozornost namenili še predlogu družbenega dogovora o temeljnih srednjeročnega načrta občine Mozirje za obdobje od leta 1981 — 1985. O teh pomembnih dokumentih bodo na bližnjem zasedanju razpravljali še delegati zborov občinske skupščine.

Ocena razmer v velenjskem premogovniku

V sredo je bila v Velenju 87. razširjena seja komiteja občinske konference ZKS, na kateri so obravnavali idejnopolično oceno razmer v rudniku lignita Velenje ter aktivnost zveze komunistov in drugih subjektivnih sil v sedanjih družbenopolitičnih razmerah v velenjskem premogovniku.

O seji, ki so se je udeležili tudi člani delovne skupine CK ZKS, bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Vaja

Skupna akcija enot teritorialne obrambe, krajanov Lokovice in članov ZRVS Velenje

Čudovita sončna nedelja je za četo teritorialne obrambe predsta-

vljala dan preizkušnje.

V sodelovanju s silami splošnega

ljudskega odpora in s krajanji Lokovice je četa izvedla napad na

„plavega“, ki je držal položaje ob novi cesti.

To pa ni bila navadna vaja. Akcijo si je namreč v študijske namene ogledalo več sto članov zveze rezervnih vojaških starešin Velenje.

Četa teritorialne obrambe je imenitno izvedla približevanje položajem „plavega“, nakar je izvršila silovit obkolitveni napad in „sovražniku“ popolnoma preprečila kakršno koli proti akcijo.

Rečemo lahko, da je bila večina rezervnih vojaških starešin resnično presenečena nad to vojaško vajo in gre našim enotam teritorialne obrambe vsa pohvala.

Dobro izpeljana taktična vaja pa ni edino, kar je treba pohvaliti: v nedeljo smo bili priča dobremu sodelovanju krajanov in enot teritorialne obrambe. To pa je tisto, kar je treba negovati. To je tisto, kar je v najtežjih časih narodno-osvobodilne borbe pomagalo zmagati.

Lep program, ki so ga za zaključek pripravili krajanji Lokovice, je ustvaril vzdušje pravega partizanskega mitinga. Domači kruh, s katerim so gospodinjice Lokovice dokazale, da umetnost peke kruha še vedno obvladajo, bo ostal slehernemu udeležencu te množične prireditve še dolgo v spominu.

ZRVS Velenje, komisija za informiranje

Jutri je dan mrtvih. Dan, ko se spomnimo vseh naših sorodnikov, znancev, padlih talcev, borcev... V Velenju so bile žalne komemoracije že včeraj. Številni občani so se poklonili spominu padlim na pokopališčih v Podkrajju, v Pesju, v Škalah in Velenju. Žalne komemoracije v Šmartnem ob Paki in Šoštanju pa bodo danes. V Šmartnem ob Paki bo komemoracija ob 16. uri, v Šoštanju pa ob 17. uri.

Sejemski dnevi v Sarajevu

Novo priznanje za Elkoj

Zaposleni v Modni konfekciji Elkoj so za svoje izjemne delovne napore in uspehe, ki so sad takšnega dela, prejeli novo veliko priznanje. Tokrat prihaja iz Sarajeva. V tamkajšnjem gospodarskem središču Skenderija so namreč pripravili poslovne dni za proizvajalce izdelkov iz tekstila in kože. Posebna žirija je pregledala in ocenila vse razstavljene izdelke in najboljšim proizvajalcem podelila priznanja.

Letos so prvič podelili »Zlato medaljo Skenderije« in v skupini proizvajalcev otroške konfekcije je to najvišje sejemsko priznanje za svojo kolekcijo otroških hlač prejela Modna konfekcija Elkoj. Zlato medaljo za moško konfekcijo je prejela organizacija združenega dela Kamensko iz Zagreba, Alhos iz Sarajeva pa za žensko kolekcijo za mlade.

J. P.

Pripadniki ene izmed enot teritorialne obrambe mozirske občine so pred kratkim zaključili nekajdnevno usposabljanje. Pouk je vsestransko uspel, ne le na področju pridobivanja novih vojaških veščin. Poskrbeli so še za druga področja in se tudi tam izkazali. Izdajali so svoje glasilo in ob zaključku vaje pripravili uspešno kulturno prireditev.

Po ogledu vaje so se rezervne starešine preizkusile še v streljanju

Vaja gasilcev in pripadnikov CZ

Velika učinkovitost in dobra organiziranost

Občinska gasilska zveza Velenje je pripravila ob koncu tedna požarne varnosti v občini Velenje veliko gasilsko vajo, v kateri je sodelovalo približno 180 gasilcev iz vseh prostovoljnih gasilskih društev naše občine, poklicna gasilska enota iz TGO Gorenje in člani poklicne gasilske brigade iz Celja.

Natanko ob pol štirih popoldne so sirene naznanile, da je izbruhnil požar na objektih ob Saleški cesti v Velenju. Pretila je velika nevarnost, saj je bil to verižni požar, ki je zajel zgradbo, v kateri je prodajalna Standard, stanovanjski blok s trgovinami ob Rudarski cesti, stanovanjsko stolpnico na Saleški 16 in zgradbo skupščine občine. Gasilci so prihiteli z vsemi svojimi sredstvi v najkrajšem možnem času na kraj namišljenega požara in začeli reševati ljudi iz gorečih objektov.

Ognjeni zublji so se hitro širili iz stopnišča na stopnišče proti vrhu, zato so morali biti gasilci pri svojem delu zelo hitri, da so pravočasno rešili vse ljudi iz objektov. Pri tem so si pomagali s plezanjem po balkoni s pomočjo križnih lestev,

Takole pa so bili gasilci opremljeni pred več desetletji. Konjska vprega in ročna brizgalna sta bili še posebej zanimivi za ljudi

z vrvmi in posebnimi prti, po katerih so spuščali otroke iz visokih

nadstropij. Pri reševanju iz visokih stolpnice pa bi bili naši gasilci nemočni, toda na srečo so jim tokrat prihiteli na pomoč člani poklicne gasilske brigade iz Celja in s svojo 40 metrsko sodobno raztezalno lestvijo reševali ljudi iz najvišjih nadstropij. Ta požar in prikaz reševanja s to lestvijo je nova potrditev, da velenjski gasilci nujno potrebujejo sodobno raztezalno lestev, da bodo lahko tudi sami učinkoviti pri reševanju iz visokih zgradb, ki jih je v Velenju vsako leto več.

Gasilci so rešili v glavnem pravočasno vse ljudi na varno, redke posameznike, ki so ob požaru vendarle dobili nekaj poškodb pa so pripadniki občinskega štaba civilne zaštite na vaji jih je sodelovalo pri 40-nudili takojšnjo prvo pomoč.

Ko je bil ogenj premagan in zadušeni je iznenada začel goreti v bližini parkiran avtomobil. Ker njegov lastnik ni mogel zadušiti ognja z ročnim gasilskim aparatom, ki ga je imel v avtomobilu, so na pomoč prišli gasilci in naprej poskušali gasiti z vodo. Tudi to ni zaleglo, zato so uporabili peno in požar je bil pogašen.

Petkovo gasilsko vajo si je ogledalo tudi veliko število občanov Velenje, predvsem mladih, ki so

znova lahko spoznali, da so naši gasilci, kot pripadniki civilne zaštite, zelo dobro usposobljeni za svoje človekoljubno delo in da resnično obvladajo znanje in vso strokovno tehniko, ki jim je na voljo. Še bolj kot to, pa je pomembno — kot je dejal predsednik komiteja za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samoznašito občine Velenje Janez Miklavčič po končani vaji, dejstvo, da tako gasilci kot pripadniki civilne zaštite dokazujejo s prostovoljnim članstvom svojo visoko zavest in pripadnost našemu samoupravnemu socializmu, pomembno pa je še to, da svoje znanje uspešno prenašajo tudi na mlajše.

Dobra organiziranost, znanje in učinkovitost, kar vse so pokazali med vajo, so najboljši porok, da bodo gasilci in pripadniki civilne zaštite naše občine tudi v morebitnih resničnih primerih pokazali še večjo vneto in zavest ter uspešno opravili to svoje človekoljubno delo.

Predsednik občinske gasilske zveze Tone Bežložnik pa je opozoril na pomembnost čim tesnejšega sodelovanja gasilskih enot s pripadniki CZ v tistih krajevnih skupnostih, kjer nimajo gasilskih društev.

S. Vovk

Ponesrečene stanovalce so hitro prenesli v zasilno ambulanto

Središče Gornjega grada je v precejšnji meri spremenilo svojo podobo. Z nedavno zaključenimi deli so odpravili resnično ozko prometno grlo, v preurejeni stavbi pa bo prostore pridobila tudi pošta.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja

Več odgovornosti pri uporabi družbenih sredstev

V preteklem letu je družbeni pravobranilec samoupravljanja obravnaval več primerov kršitev pravic delavcev na področju samoupravnega organiziranja kot v letu 1978, več pritožb glede pridobivanja in delitve dohodka, več pritožb zaradi uporabe in delitev sredstev skupne porabe, več primerov kršitev stanovanjskih razmerij in več primerov kršitev pravic do proste menjave dela. Manj je bilo pritožb iz delovnega razmerja ter kršitev družbene lastnine. Povečalo pa se je število pritožb zaradi delitve osebnih dohodkov ter kršitev pri uporabi sredstev skupne porabe, medtem ko se je zmanjšalo število pritožb s področja delovnih in stanovanjskih razmerij.

Velik problem je varstvo družbene lastnine, pri čemer družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da družbena lastnina ni prizadeta le ob fizičnem prilaščanju ampak na primer tudi ob rasti osebnih dohodkov nad rastjo dohodka v organizacijah združenega dela ali zaradi nesreč pri delu.

Tudi delovanje delegatskega sistema pogosto ni zadovoljivo. Preveč je namreč pritožb, da posamezne odgovorne osebe niso dovolj pozorne do določenih vprašanj in pripomb občanov ter da se uporabljajo neenotni kriteriji pri razreševanju občutljivih primerov.

Na področju delovnih razmerij družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da razporeditvene odločbe pogosto niso usklajene z dejanskim opravljanjem nalog in opravil delavcev. Pri razporejanju in premeščanju delavcev v posameznih temeljnih organizacijah pa največkrat ni natančno določeno, kako je možno delavca razporediti na posamezna dela. Pogost vzrok problemov so tudi neurejeni dohodkovni odnosi.

V preteklem letu je bilo v občini veliko kršitev določb zakona o združenem delu, med nje sodijo najpogostejše neizkoriščeni dopusti delavcev, predolgo opravljanje dolžnosti v d., nevpisana pooblastila poslovnih organov na registerskem sodišču, prepozna

registracija OZD, neredno obveščanje delavcev in podobno.

Za uspešnejše odpravljanje različnih pomanjklivosti družbeni pravobranilec samoupravljanja načrtuje razna predavanja in posvete z odgovornimi delavci in člani komisij samoupravnih delavskih kontrol ter predsedniki disciplinskih komisij.

B. Z.

naš čas

«NAS ČAS», glasilo SZDL, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, p. o. Velenje, Foitova 10.

«NAS ČAS» je bil ustanovljen 1. maja 1965; do 1. januarja 1973 je izhajal ko štirinajstrednik. «SALEŠKI RUDAR», kot tednik pa izhaja «NAS ČAS» od 1. marca 1973 naprej.

Uredništvo: Marijan Lipovšek (direktor in glavni urednik), Stane Vovk (odgovorni urednik), Janez Plesnik, Boris Zakošek, Mira Zakošek, Tatjana Kelenc (novinarji) ter Vlado Besednjak (oblikovatelj).

Izhaja ob petkih. Uredništvo in uprava Foitova 10, poštni predal 89, 63320 Velenje, telefoni (063) 850-087, 850-316, 850-317. Brzojavni naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvoda je 5 dinarjev, letna naročnina 210 dinarjev (za tujino 420 dinarjev).

Zirom račun pri SDK, podružnica Velenje, številka 52800-603-38482.

Grafična priprava in tisk: ČGP Večer Maribor.

Nenaročenih republikov in fotografij ne vračamo.

Za «NAS ČAS» se po mnenju Sekretariata za informacije izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72 od 8. februarja 1974 ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Skupnost otroškega varstva

Velik izpad dohodka

V četrtek so se na svojo 22. sejo sešli člani izvršnega odbora občinske skupnosti otroškega varstva. Na dnevnem redu so imeli obravnavo devetmesečne uresničitve finančnega načrta za letošnje leto in predloga samoupravnega sporazuma o usposabljanju otrok z motnjami v razvoju, ob koncu pa so nekaj besedi namenili še tekočim zadevam.

Pri pregledu devetmesečnega poslovanja občinske skupnosti otroškega varstva Velenje so člani izvršnega odbora ugotovili, da je skupščina razpravljala o vseh najpomembnejših dokumentih, kot je finančni načrt, program dela, ekonomska cena za otroke v velenjskih vzgojnovarstvenih zavodih ter pravilnik za plačevanje oskrbnine v VVZ v tem letu. Ob skupščini pa sta delovala še izvršni odbor in šest komisij, ki so skrbele za neposredno uresničevanje njenih sklepov. Za izvajanje načrtovanih dejavnosti otroškega varstva predstavlja največjo težavo financiranje. Zaradi pozne uveljavitve višje ekonomske cene na skupščini občine je v velenjskih vzgojno varstvenih zavodih nastal izpad dohodka, ki pa ga ni mogoče pokriti z večjo obremenitvijo staršev, temveč z vlaganji dodatnih sredstev občinske skupnosti otroškega varstva, o katerih se bo morala skupščina opredeliti v zadnjem tromesečju letos, ko bodo znani končni rezultati gospodarjenja. S stabilizacijskimi ukrepi velenjski vzgojnovarstveni zavodi niso mogli v celoti pokriti izpada dohodka. Za rešitev te težave pa bo odslej treba nujno potrjevati ekonomske cene s 1. 1. naslednjega leta. Levji delež pri izpadu pa nosi tudi pravilnik občinske skupnosti otroškega varstva, ki ni pravilno določal plačevanja oskrbe v počitniških dneh.

V investicijskem programu za gradnjo šoštanjkega vrtca je bilo predvidenih 6.000.000 dinarjev, ki pa nikakor ne bo zadoščal saj se je močno porastla cena gradbenega materiala in režijskih stroškov. Vrtec v bloku pa je tudi dokaz, da izgradnja sama ni cenejša, ob tem pa se poraja še vrsta težav kot so napeljava komunalnih vodov iz stanovanj, podrejanje zunanjih odprtih celotnemu videzu stavbe, premajhne zunanje površine ter še številne druge. Zaradi zmanjšanja sredstev za družbeno dejavnost pa so morali gradnjo jasli Salek II prestaviti na september 1981, čeprav je bilo načrtovano, da bodo jasli odprte do 1. 1. 1981. Pri gradnji pa se srečujejo še s težavami, ki so posledica omejenega uvoza reprodukcijskega materiala.

POROČILO O ZBRANIH SREDSTVIH KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA ZA ČAS 23.9.1980 DO 23.10.1980

KRAJEVNE SKUPNOSTI	Štev. zap.	%	A	%	B	SKUPAJ
1. Bele vode	85	50	8.098,40	50	8.098,40	16.196,75
2. Bevc	88	50	8.384,20	50	8.384,20	16.768,40
3. Cirkovce	86	50	8.193,65	50	8.193,65	16.387,30
4. Gorenje	306	50	29.154,15	50	29.154,15	58.308,30
5. Lokovica	271	50	25.819,55	50	25.819,55	51.639,05
6. Družmirje-Gaberke	365	50	34.775,35	50	34.775,35	69.550,75
7. Kavče-Podkraj	337	50	32.107,65	50	32.107,65	64.215,35
8. Plešivec	127	50	12.099,90	50	12.099,90	24.199,85
9. Paka	257	50	24.485,65	50	24.485,65	48.971,35
10. Skorno-Florjan	352	50	33.536,80	50	33.536,80	67.073,60
11. Ravne	390	50	37.157,25	50	37.157,25	74.314,50
12. Sentilj	317	50	30.202,15	50	30.202,15	60.404,35
13. Smartno ob Paki	666	50	63.453,15	50	63.453,15	126.906,30
14. Šoštanj	1620	50	154.345,50	50	154.345,50	308.691,00
15. Skale	419	50	39.920,20	50	39.920,20	79.840,45
16. Topolšica	526	50	50.114,65	50	50.114,65	100.229,30
17. Zavodnje	119	50	11.337,70	50	11.337,70	22.675,45
18. Konovo	476	70	63.491,25	30	27.210,55	90.701,80
19. Pesje	522	70	69.626,95	30	29.840,10	99.467,05
20. Staro Velenje	487	70	64.958,50	30	27.839,35	92.797,85
21. Stara Vas	377	70	50.286,15	30	21.551,20	71.837,35
22. Smartno-Velenje	770	70	102.706,45	30	44.017,05	146.723,50
23. Salek-Gorica	2042	70	272.372,15	30	116.730,95	389.103,10
24. Velenje-Levi breg	2467	70	329.060,80	30	141.026,35	470.086,85
25. Velenje-desni breg	3453	70	460.501,70	30	197.357,90	657.859,60
SKUPAJ:	16925		2.016.189,85		1.208.759,35	3.224.949,20

Sozd Gorenje

18-odstotna stopnja rasti izvoza

Ob petem oktobrskem sejmu izdelkov sozda Gorenje so njegovi predstavniki organizirali novinarsko konferenco, na kateri so podrobno spregovorili o njihovem obnašanju v času okrepljenih prizadevanj za stabilizacijo v naši družbi. Obenem so povečali, kaj načrtujejo za prihodnost in kakšne so njihove možnosti sodelovanja s partnerji na domačem in tujem tržnici.

Glede na zaostreni zunanjetrgovinski položaj in sprejete ukrepe v zvezi s tem so njihovi načrti letos, zlasti v prvi polovici leta, dostikrat doživeli motnje. Sedaj ocenjujejo, da so rezultati slabši od polletnih. Vendar jih to ni presenetilo. Ob poletju so sicer ugotavljali, da je možno delati v težkih razmerah, kar so z delom tudi dokazali, saj so dosegli rezultate, ki so bili blizu načrtovanim. V tretjem četrtletju pa se je začelo močnejše odražati pomanjkanje reprodukcijskih materialov iz uvoza, predvsem pa na domačem trgu. Tako je bilo stanje v septembru slabše od avgusta, pa tudi mesec oktober ne kaže nobenega izboljšanja. Nimajo pa težav s prodajo, saj je bila po devetih mesecih večja od proizvodnje, čeprav so leta 1980 začeli z relativno majhnimi zalogami in so sedaj še manjše. Seveda si v Gorenju nadvse prizadevajo, da bi proizvodnja redno teče, čeprav ob občasnih krčih — kot so po dejali —, ki pa terja večje stroške. Tako v tem času nekaj bistvenih — razen že znanih zastojev niso imeli. Ob vsem tem pa v Gorenju poudarjajo, da bi bili veseli, če bi bili rezultati poslovanja po devetih mesecih takšni, kot so bili ob poletju. Vendar ne bodo, ker v

nekaterih delovnih organizacijah v tem obdobju pričakujejo izgubo, katero pa upajo, da bodo do konca leta odpravili tako, da bi bili poslovni rezultati ob koncu leta nekoliko boljši od polletnih.

Napor za povečanje izvoza

V prizadevanjih za povečanje izvoza se srečujejo s pomanjkanjem določenih vrst materiala na domačem trgu. Vendar se niso sprijaznili s tem, da bi jugoslovansko tržišče pripravili v tako kratkem času, kot je na primer eno leto. Zato načrtujejo določeno povečanje zmogljivosti na izredno izvozno intenzivnih programih, da bi tako tudi zadovoljili potrebe domačega tržišča. Menijo, da ni rešitev le preusmeritev prodaje z enega trga na drugega, ampak nadaljevanje intenzivne izvozne politike.

V Velenju se zavedajo, da je njihova ponudba jugoslovanskega trgu preskromna in da so velika pričakovanja, da bodo v prihodnje še več naredili. Zato so v dogovoru s partnerji, da bi povečali zmogljivost. Gre za to, da je nujna tehnološka obnova proizvodnje, ki je danes deficitarna, s čimer bi zagotovili povečanje prodaje tako na domačem trgu kot tudi povečanje izvoza.

Zaradi spremembe deviznih pogojev v Gorenju ne bodo mogli v tem letu v celoti izpolniti svojih obveznosti. V devetih mesecih letos so vse delovne organizacije skupaj izvozile za 90 milijonov dolarjev izdelkov, od tega za 79 milijonov dolarjev na konvertibilno področje. V enakem obdobju pa je izvoz dosegel 60 milijonov dolarjev, od tega s Konvertibilnega področja 57 milijonov

dolarjev. Napovedujejo, da bodo do konca leta izvozili za 117 milijonov dolarjev, od tega za 99 milijonov dolarjev na konvertibilno področje. Načrtovali pa so, da bo vrednost izvoženih izdelkov v tem letu znašala 150 milijonov dolarjev, od tega 125 milijonov na konvertibilno področje. Torej bodo za 20 odstotkov zaostali za predvidevanji. Žal, so prav v teh dneh znova imeli težave s proizvodnjo zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala iz uvoza, in to ravno v temeljnih organizacijah, ki so zelo izvozno usmerjene.

Letos pa bodo po predvidevanjih uvozili za 90 milijonov dolarjev materiala, od tega za 69 milijonov dolarjev s konvertibilnega področja.

NAPOVEDI ZA SREDNJE-ROČNO OBDOBJE 1981—1985

V Gorenju predvidevajo, da bodo sprejeli temelje planov do konca novembra, zato so na sestanku s novinarji povedali samo nekaj približnih podatkov. Proizvodnja naj bi v naslednjem petletnem obdobju rastla po letni stopnji 12,5 %. Tako naj bi v letu 1981 znašala vrednost proizvodnje 20,6 milijard dinarjev, v letu 1985 pa približno 33 milijard. Izvoz naj bi se povprečno na leto večal po stopnji 18 %. Za startno leto 1981 so ob upoštevanju zaostrenih deviznih pogojev predpostavljali, da bi lahko vrednost izvoza dosegla v prihodnjem letu 180 milijonov dolarjev, vendar bo ta številka v naslednjem letu gotovo znatno nižja. Pri zaposlovanju načrtujejo umirjenost rasti v tem obdobju, in to 6 odstotno stopnjo rasti. Že v letošnjem letu je bilo zaposlovanje zelo umirjeno.

V naslednjem srednjeročnem obdobju naj bi stopnja zaposlovanja dosegla največ tri odstotke. Tako se naj bi število zaposlenih povečalo od sedanjih 17 tisoč na 19 tisoč v letu 1985. Pri dohodku ocenjujejo, da bi bila realna stopnja rasti v tem obdobju 14,6 %. V prihodnjem letu načrtujejo, da bodo ustvarili nekaj manj kot 5 milijard dinarjev dohodka, v letu 1985 pa približno 8,5 milijard dinarjev. Akumulacija naj bi dosegla 27,8 odstotno stopnjo rasti na leto. V prihodnjem srednjeročnem obdobju naj bi ustvarili za 6,3 milijard dinarjev akumulacije. Pri tem so opozorili, da je sedanja akumulativnost njihovih proizvodov zelo nizka. Načrtujejo pa, da bi se povečala od 3,5 % v tem letu na približno 6 odstotkov čez pet let, v poprečju pa v naslednjem srednjeročnem obdobju za približno 5 odstotkov.

Še manj pa so v tem trenutku dogovorjena vprašanja na področju naložb. Tudi v Gorenju se srečujejo z velikimi težavami, kako uskladiti želje z možnostmi. Prisotne so velike zahteve po obnavljanju tehnologije, ki je stara že najmanj petnajst let, zato bodo morali vso pozornost nameniti njenemu obnavljanju, in bo tako manj denarja za nove zmogljivosti. Po sedanjih predpostavkah je bilo skupaj v sozdu investicijskih potreb za nekaj več kot 7 milijard dinarjev. Menijo, da bi bilo možno to uresničiti ob načrtovani akumulaciji in ob lastni udeležbi nekaj manj kot 40 odstotkov. Vendar so tudi te investicijske potrebe še vedno v fazi usklajevanja in bodo — kot so dejali — verjetno prej znatno nižje kot višje.

Opredeljene programske naloge

V petek, 24. oktobra je bila v Velenju seja komiteja občinske konference ZKS, na kateri so opredelili najpomembnejše naloge ZK v Saleški dolini v prihodnjih mesecih. Ocenili so tudi priprave na bližnjo problemsko konferenco ZK o usmerjenem izobraževanju ter se seznanili z oskrbo organizacij združenega dela z reprodukcijskimi materiali in sestavnimi deli ter s preskrbo občanov z najpomembnejšimi prehrabnimi artikli.

DOSLEDNEJE URESNIČEVA TI SKLEPE PROGRAMSKO VOLILNE KONFERENCE

Programsko volilna konferenca občinske organizacije ZKS Velenje, bila je maja, je opredelila in določila številne naloge. Vendar pa pri uresničevanju nekaterih, posebej še na področju izobraževanja, kulture in političnega sistema, zaostajajo. Občinska konferenca ZKS Velenje in njeni organi so se v zadnjih mesecih bolj angažirali za razreševanje aktualnih nalog oz. za spreminjanje gospodarskih razmer in krepitev družbeno-ekonomskih odnosov, tako v občini kot v posameznih samoupravnih sredinah. V prihodnjih tednih in mesecih bo treba zato dosledneje uresničevati naloge, ki so zapisane v sklepih programske volilne konference. Ob tem pa si bo treba prizadevati tudi za večjo idejnopolitično usposobljenost osnovnih organizacij ZK za spreminjanje razmer znotraj posameznih samoupravnih sredin in za večjo učinkovitost njihovega dela. Za ostvartitev tega cilja bo treba poiskati najustreznejše nove oblike in metode dela, pa seveda utrditi organiziranost in delovanje ZK v krajevnih skupnostih Saleške doline.

Poročali smo že, da je komitej OK ZK Velenje imenoval posebne delovne skupine, ki naj bi pospešile spreminjanje razmer v posameznih samoupravnih sredinah, na osnovi ugotovitev teh skupin pa naj bi določali aktivnosti ZK v posameznih sredinah. Zato bodo delovnih skupin sproti spremljali. Sicer bodo organi občinske organizacije ZK namenili pri sojem prihodnjem delu posebno pozornost sprejemanju novih srednjeročnih razvojnih načrtov ter preobrazbo samoupravnih odnosov v stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu. Ocenili bodo rezultate gospodarjenja v obdobju januar — september 1980 in opredelili pogoje naloge ZK v tej zvezi, saj je mogoče pričakovati, da bo izguba temeljnih organizacij združenega dela ob koncu septembra precej višja od tiste, ki so jo izkazovale ob poletju. Nadalje bodo pregledali usklajevanje in obravnavo planskih dokumentov samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti v združenem delu Saleške doline v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Na dnevne redke sej bodo, med drugim, prišla tudi vprašanja dela in problematike samoupravnih interesnih skupnosti ter zborov občinske skupščine, in to z namenom, da ugotovijo slabosti, ki zavirajo hitrejšo uveljavljanje novih odnosov in opredelili naloge v prizadevanjih za njihovo odpravo. Pregledali pa bodo še delo članov občinske konference ZKS in njenega komiteja v organih drugih družbenopolitičnih organizacij ter uveljavljanje sklepov in stališč ZK v teh organih itd.

RAZPRAVE O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU ČIMPREJ V ZDRUŽENO DELO

Sredi novembra bo v Velenju problemska konferenca ZK o usmerjenem izobraževanju. Na petkovi seji komiteja so pregledali priprav priprav na problemsko konferenco, na kateri želijo še posebej ugotoviti usklajenost kadrovskega izobraževalnega programa s potrebami združenega dela. Gradivo bo pripravila komisija za idejno delo, znanost, kulturo in prosveto pri OK ZK. Sicer pa naj bi problemska konferenca pripomogla, da bi razprave o usmerjenem izobraževanju čimprej prenesli iz organov občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta ter iz krogov učiteljev RŠC in Gimnazije v združeno delo. Na problemski konferenci pa bodo spregovorili še o položaju in vlogi velenjske Delavske univerze v izvajanju dopolnilnega izobraževanja.

REALNI OPTIMIZEM ZA UREDITVE RAZMER

Komitej OK ZK Velenje se je na petkovi seji seznanil tudi z oskrbo organizacij združenega dela z reprodukcijskimi materiali in sestavnimi deli s preskrbo občanov z osnovnimi živili.

Ugotavljati je mogoče, da je v nekaterih organizacijah združenega dela manj težav pri oskrbi, manj pa je tudi poskusov manipuliranja s cenami pri dobavih reprodukcijskih materialov in sestavnih delov. V gospodarstvu Saleške doline prevladuje, kot je bilo poudarjeno na seji, realni optimizem, da se bodo razmere postopoma uredile in ustale, se pravi, da bo vse manj proizvodnih težav. Sicer pa se delavci s tem, ko se odločajo za povečevanje izvoza, zavestno odrekajo tudi delu dohodka.

Zato delovni ljudje Saleške doline toliko težje razumejo vse slabšo oskrbo z osnovnimi živili. Čutijo je, da delo potrošniških svetov še ni povsem zaživel. Prav ti pa bi morali biti najprej in najbolj celovito seznanjeni s težavami pri preskrbi in bi tudi morali odločno v akcijo proti kopicenju zalog artiklov, ki jih primanjkuje, v gospodinjstvih. Svojega poslanstva pa niso opravičili trgovci, posebej pri pojasnjevanju težav in vplivanju na potrošnike.

Na seji je bilo naglašeno, da je treba delovnim ljudem in občanom pojasnjevati, zakaj prihaja do težav pri oskrbi s posameznimi artikli osnovne preskrbe in kaj je bilo storjeno, da bi se poraba izboljšala. Za to pa si bo treba prizadevati prav na vseh ravneh. V občini Velenje, kjer je vzreja piščancev že večja od porabe, bi lahko v doglednem času zagotovili tudi toliko govejega mesa, da bi krili lastne potrebe. Zdaj jih krijejo samo polovico. Treba je le odločno v akcijo.

Sedanji trenutek, čas gospodarske stabilizacije in vsesplošnega varčevanja, pa terja od vseh, je bilo še poudarjeno na petkovi seji komiteja OK ZK Velenje, drugačen odnos do dela in obnašanja. Žal se je mogoče ugotavljati, da delamo še vedno tako, kot smo včasih. To pa ni več vzdržno!

Marijan Lipovšek

O načrtovanju

Še vedno neusklajene naložbe

Osrednja točka dnevnega reda zadnje redne seje občinskega sveta zveze sindikatov Velenje je bila obravnavanje dejavnosti te organizacije pri pripravi planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje. V uvodu so člani ocenili, da je dosežena pri pripravi teh dokumentov večja kvaliteta, obenem pa se čuti tudi velika pripravljenost za spreminjanje takšnih planov, ki bi nas preželi s stabilizacijskimi ukrepi pripeljali do še boljših rezultatov. Vzporedno s tem pa so člani ugotovili, da še vedno kasnimo pri sprejemanju naših srednjeročnih načrtov, da dokumenti med seboj niso dovolj usklajeni, da nekateri spreminjeni ukrepi tekoče gospodarske politike, kot sploh zapleten gospodarski položaj sicer predstavljajo objektivne ovire za uveljavljanje še boljšega načrtovanja, opozorili pa so tudi na subjektivne slabosti, ki se odražajo v nerazumevanju družbeno ekonomske vsebine načrtovanja in prav te so odločilne pri pomanjkljivih načrtih in nespoštovanju rokov. Zato občinski svet zahteva od vseh osnovnih organizacij sindikata in drugih organov, da še pospešijo svojo dejavnost in storijo vse, da bodo načrti sprejeti do konca leta v sleherni organizaciji oziroma temeljni organizaciji združenega dela in samoupravni interesni skupnosti.

Opozorili so, da je dosedanja dejavnost sindikata pri pripravi in sprejemanju planskih dokumentov še vedno premalo sistematična pri uresničevanju že sprejetih stališč ter uveljavljanju posameznih vsebinskih odločitev. Zato v osnovnih organizacijah sindikata ne moremo več razpravljati — kot so poudarili —, katera sestavina plana je politična, katera strokovna in se pritoževati zgolj nad gradivo, češ da so nerazumljiva, ampak je treba zagotoviti vse pogoje, da bodo razprave resnično zajele vse težave in interese delavcev. O vsem tem namreč še vedno preveč razpravljajo v izvršilnih organih, strokovnih službah, pred delavce pa prihajajo nedoločeni predlogi, posamezne kritike, strokovne dileme in veliko gradiva, ne pa tu-

di resnični problemi, o katerih je treba odločati. Na seji so še posebej poudarili, da morajo vse predloge za javno obravnavo najprej obravnavati ustrezni organi, to je v organizacijah združenega dela delavski sveti v samoupravnih interesnih skupnostih pa skupščine. Poleg tega pa si morajo osnovne organizacije sindikata in sploh na vseh ravneh sindikalne organiziranosti prizadevati, da še bolj pride do izraza delegatski sistem, kjer se mora usklajevati množica sedanjih različnih interesov. V ta namen bo občinski svet zagotovil ustrezne informacije, osnovne organizacije pa morajo sproti ukrepati pri vsakem neodgovornem odnosu posameznih delegatov. Prav tako je pomembno, da delegati in delegacije v organizacijah združenega dela in vodje tozde delegatov zagotavljajo ustrezno pomoč, izvršni odbori sindikata pa morajo imeti sproti pregled nad sestanki delegacij.

Med temeljnimi nalogami sindikata v tem trenutku je nadaljevanje poglobljanje samoupravnih socialističnih odnosov, samoupravno in dohodkovno povezovanje ter druge oblike medsebojnega povezovanja gospodarstva, saj je — kot so člani sveta zapisali v sklepih — le z združevanjem dela in sredstev na že znanih načelih zakona o združenem delu mogoče zagotavljati gospodarsko in politično stabilnost kot temeljni interes celotnega delavskega razreda. Zato bodo vztrajali, da so sestavni deli novih srednjeročnih načrtov tudi ustreznejši dohodkovni odnosi.

Na seji so posebej opozorili, da so v sindikatih doslej sprejeli dovolj dobrih stališč o posameznih vprašanjih, ki pa se ne uresničujejo tako kot bi se morala. Zato je svet znova sprejel kot prednostno nalogo vseh organov sveta in osnovnih organizacij zveze sindikatov, da ponovno ugotovijo, kako se uresničujejo stališča sveta (če se ne, zakaj ne), glede dohodkovnega povezovanja v energetiki, ustreznih integracij in dohodkovnega povezovanja na področju gradbeništva med

Vegradom, Kocom in RŠC, v kovinsko predelovalni industriji (Gorenje in sorodnimi programi v RŠC, ESO, Veplas, Rek-Plastika itd.), v gostinstvu (DO Gostinstvo, Rdeča dvorana, Delavski klubi, vila Herberstein, deli družbene prehrane idr.), pa tudi glede posameznih povezav v regiji in širše, in sicer na področju prevoznitstva ipd. O tem povezovanju in njihovem vključevanju v srednjeročne programe bi morala razpravljati tudi izvršni svet in gospodarska zbornica, kajti cilj vsega tega je zagotoviti ugodnejše pogoje za doseganje višjega dohodka v organizacijah združenega dela.

Pri načrtovanju se v tem času srečujemo tudi s težavami na področju naložb oziroma pri njihovem usklajevanju z dejanskimi možnostmi, ter z zastavljenimi cilji pri prestrukturiranju gospodarstva v občini. Dosedanja prizadevanja glede usklajevanja naložb in dogovarjanja za njihovo postavitev v razumne meje niso rodila sadu kljub sprejetim kriterijem izvršnega sveta za presojanje smotnosti posameznih naložb. Glede na to, da gre za subjektivne vzroke, morajo izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata obravnavati v svojih sredinah načrtovane naložbe ter zaostri odgovornost vseh organov, da bodo te naložbe v skladu s postavljenimi kriteriji. Črtati pa je treba vse tiste, ki niso bile usklajene v banki, izvršnem svetu in gospodarski zbornici. Občinski svet si bo prizadeval, zlasti preko sveta za planiranje in ekonomsko politiko, da bi pospešili usklajevanje na področju investicijske politike, izvršni svet, gospodarska zbornica in banka pa naj bi sklicali posvet s poslovnimi organi v organizacijah združenega dela, da bi jih seznanili s tem vprašanjem, pa tudi s posledicami neučinkovitega dogovarjanja ter z njihovo moralnopolitično in materialno odgovornostjo za pravočasno sprejemanje usklajenih načrtov.

Posebej so na seji spregovorili tudi o nekaterih naložbah na področju družbenih dejavnosti in dejavnosti materialne proizvod-

nje, kjer pridobivajo dohodek preko svobodne menjave dela v interesnih skupnostih. Menili so, da v teh primerih ne gre za neke drage objekte, kar pa ne pomeni kot so dejali, da se z večjo zavzetostjo in konkretnim dogovarjanjem ter večjo pobudo iz organizacij združenega dela more izboljšati učinkovitost teh naložb. Člani sveta so na seji podprli tudi usmeritve občinske konference SZDL glede poteka in vsebine priprav srednjeročnih načrtov (objavili smo jih v pretekli številki Našega časa), pri tem pa so se še posebej zavzeli, da si je treba na področju izobraževanja še bolj kot doslej prizadevati za zagotavljanje približno enakih učnih pogojev na vseh šolah in za prehod čim večjega števila učencev oziroma oddelkov na celodnevno šolanje. V zvezi z zdravstvenim varstvom pa so poudarili, da je treba upoštevati že znana stališča do zagotavljanja osnovnega zdravstvenega varstva delavcev in odpiranja obratnih ambulant ter usklajati investicijsko politiko s temi izhodišči.

SV

Modna konfekcija Elcroj

Odločitev Šoštanjčanov je obveljala

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja v Modni konfekciji Elcroj dosegajo dokaj dobre poslovne rezultate. Takšno ugotovitev potrjujejo tudi uspehi, ki so jih dosegli v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Letni načrt so v tem obdobju dosegli 76-odstotno in fizični obseg proizvodnje v primerjavi z lanskim letom povečali za 4 odstotke. Ob tem je bil prihodek večji za 40 odstotkov, ker pa so hitro naraščala tudi porabljena sredstva, je dohodek za 30 odstotkov večji kot je bil v enakem lanskem obdobju.

V devetih mesecih letošnjega leta so v Elcroju ustvarili 100 milijonov dinarjev dohodka. Za

stanovanjski sklad so namenili kar 40 odstotkov več sredstev kot lani, za poslovni sklad 13 in za sklad skupne porabe 3 odstotke. Kolikšnica je izvoz narasel za 5 odstotkov, vrednostno pa je večji za 24 odstotkov. Osebnih dohodkov so se povprečno povečali za 25 odstotkov, na njihovo gibanje pa je precej vplivalo dejstvo, da so v tem obdobju sprejeli v priučevarje večjo skupino mladih delavcev, ki seveda še ne dosegajo pravih delovnih rezultatov.

Končno so uspeli razrešiti tudi težave v zvezi z uvozom opreme za novo proizvodno dvorano, ki so jo sicer dogradili že pred časom. Tako so v tem tednu že pričeli z montažo transportnih

naprav in računajo, da bodo nove proizvodne prostore izročili namenu ob prazniku republike. Tudi preostali naložbi, ki so ju otvorili ob občinskem prazniku, se bogato obrestujeta. V novi učilnici pod strokovnim vodstvom nemoteno teče usposabljanje novih delovnih moči, v sodobno opremljeni industrijski prodajalni pa dnevno izrži povprečno tri stare milijone dinarjev. Pomemben je tudi podatek, da so razrešili probleme v zvezi s Konfekcijo Šoštanj. Priprave na preusmeritev proizvodnje so v teku in že 2. novembra bo v Šoštanju stekla proizvodnja hlače iz Elcrojevega proizvodnega programa. J. P.

Dragoljub Sekulič, Zlatko Sobota

Med našimi varilci

Da imamo v naši občini dobre, vrhunske varilce, je pokazalo tudi minulo zvezno tekmovanje kovinarjev. Iz naše občine so se zveznega tekmovanja udeležili kar trije varilci, ki so se seveda že prej uspešno uvrstili na republiškem in občinskem tekmovanju.

Cerim Begiča smo predstavili že v prejšnji številki, tokrat pa namenimo pozornost Dragoljubu Sekuliču in Zlatku Soboti.

Dragoljub Sekulič se je rodil leta 1935 v Krupnju v Srbiji. S podeželja je mladega fanta po vojni vihir premamilo naše glavno mesto in tako se je leta 1951 zaposlil kot varilec v tovarni Ivo Lola-Ribar v Beogradu. V tej tovarni je delal več kot devet let, ko ga je pot slučajno pripeljala v Ljubljano.

»V Sloveniji so bili tedaj mnogo boljši življenjski pogoji kot pri nas v Srbiji, osebni dohodki varilcev pa skoraj trikrat večji. Pritegnilo me je boljše življenje in zato sem ostal v Ljubljani. Zaposlil sem se v Litostroju.«

Pa vse le ni bilo tako rožnato, kot je na začetku mislil. Iz dneva v dan je namreč postajalo večji problem stanovanje, ki ga ni imel, ni bilo moč dobiti. Zato se je odločil, da bo še enkrat poskusil srečo. Odšel je k mariborski Hidromontaži, ki mu je lahko omogočila boljše življenjske pogoje. Tu ga je čakalo mnogo zanimivega in težkega dela. Hidromontaža je bila, tako kot tudi sedaj, prisotna na številnih gradbiščih po Jugoslaviji in Dragoljub je sodeloval pri gradnji mnogih pomembnih objektov širom domovine. Leta 1969 je kot delavec Hidromon-

minij, ki ga v naši delovni organizaciji varimo le redko.

Dragoljub Sekulič, ki je gotovo eden najboljših varilcev v Jugoslaviji in ki se je kalil pri gradnji številnih različnih objektov, največ vari obločno. Zato je resnično s tem sodobnejšim načinom varjenja, s katerim je sodeloval na tekmovanju, dosegel pomemben uspeh.

»Menim, da je naš poklic premalo stimuliran, zato se mladi neradi odločajo zanj. Marsikdo pa tudi misli, da je to zelo nevaren poklic, ki škoduje zdravju. Pa ni tako, saj imamo odlična zaščitna sredstva. Zato bi bilo potrebno storiti več za seznanjanje učencev s tem poklicem in jih pravilno usmerjati. Izpopolniti pa bo potrebno tudi pravila nagajevanja, da bo to delo postalo bolj plačano. Samo tako lahko upamo na povečanje števila kandidatov.«

Sicer pa je Dragoljub zadovoljen, da je postal varilec, da se je v mladih letih odločil za takšno življenjsko pot. Tudi tekmovanje se je doslej rad udeleževal, saj meni, da so zelo koristna za izmenjavo izkušenj in številna nova spoznanja. V delovni organizaciji so mu vedno radi priskočili na pomoč kadar se je pripravljala na tekmovanja.

»Prihodnost pa je na mladih,« pravi in resno razmišlja, da bi v prihodnje na tekmovanja odhajali le mlajši sodelavci. Vendar pa bi bilo škoda, če tako dober varilec ne bi več sodeloval.

POVEČATI ZANIMANJE ZA POKLIC VARILCA

Tudi naslednji odlični varilec Zlatko Sobota je v našo občino, v Velenje, prišel iz druge republike.

cirane varilce. Napisal je prošnjo in dobil pozitiven odgovor.

»Sredi zime sva z ženo sedla na veslo in se odpeljala v Velenje. Na novo delo sem bil sprejet leta 1971.«

Zaposlil se je v delovni organizaciji ESO, kjer dela še danes. Dohodki so bili boljši kot v Varteksu, po štirih letih čakanja pa je dobil tudi dvosobno stanovanje. Počasi se je povečala tudi družina. Sedaj so štirje, ki predvsem upajo na novo, večje stanovanje.

člani družine, ki so ga ves čas zelo spodbujali.

»Upam, da bom še lahko tekmoval in dosegal dobre rezultate ter se tudi na tako potrjeval kot uspešen delavec varilec. Poleg tega se mi tekmovanja zdijo pomembna še iz številnih drugih razlogov, med katerimi je bogatenje izkušenj gotovo eno najpomembnejših. Kako uspešna in potrebna so pa dokazujejo tudi razmišljanja, da bi jih razširili še na druge panoge.

Dragoljub Sekulič med delom

»Kovinarstvo«, pravi Zlatko, »je eden težjih poklicev, ki pa je zelo zanimiv. Žal se mladi zanj ne odločajo radi. Na to vplivajo nekoliko prenizki osebni dohodki v primerjavi z nekaterimi lažjimi poklici.«

Tudi Zlatko, ki sedaj končuje delovodsko šolo, se je udeležil že prvega tekmovanja leta 1975. Letos je dosegel izjemno dobre rezultate in na zveznem tekmovanju zasedel odlično drugo mesto v varjenju s CO₂.

Ob tem pa Zlatko meni, da so k njegovemu uspehu veliko prispevali tako razumevalajoči sodelavci, predvsem pa vsi odgovorni delavci v delovni organizaciji, ki so pokazali veliko skrb za uspešno pripravo tekmovalcev. Pomagali pa so mu tudi vsi

Vsi trije varilci, Cerim Begič, Dragoljub Sekulič in Zlatko Sobota, ki so naše kovinarje tako uspešno zastopali na zveznem tekmovanju si zaslužijo pohvalo. Veliko so prispevali, da je slovenska ekipa na zveznem tekmovanju zasedla prvo mesto. Želimo, da bi tudi v prihodnje dosegali dobre rezultate, tako v delovnih organizacijah kot na tekmovanjih kovinarjev in da bodo svoje znanje in izkušnje prenesli na druge ter da se bo tako število resničnih mojstrov varjenja v naši občini z leti še povečalo. To pa bo gotovo pomembna pridobitev za gospodarstvo, ki mu dobrih strokovnjakov na vseh področjih vedno primanjkuje.

Boris Zakošek

Industrijska pekarna Velenje

Velika fluktuacija

V obratu Merksve industrijske pekarnice Velenje je zaposlenih 75 delavcev. Peščica zaposlenih pa je pri obravnavi devetmesečnih rezultatov gospodarjenja dosegla številne delovne uspehe.

V prvih devetih mesecih so zaposleni v tem majhnem delovnem kolektivu proizvedli 5150 ton pekarskih izdelkov, od tega 62 odstotkov osnovnih, kot so beli, polbeli in črni kruh, 32 odstotkov specialnih vrst (istrski kruh, celjski, mešani, domači, štajerski, pakiran toast, šaleški), 5 odstotkov pekarskega peciva in en odstotek drobtin. Že vsa leta nazaj je poznano, da se zaposleni v industrijski pekarni Velenje soočajo s stabilizacijskimi prizadevanji. Prav letos pa so v svojih prizadevanjih dosegli velik korak naprej. Proizvodnja je bila kar za 5 odstotkov večja kot v enakem lanskem obdobju, za 12 odstotkov so zmanjšali število nadur, nočnih za 5 odstotkov, bolniški stalež pa za 11 odstotkov.

Njihovi izdelki oskrbujejo s to osnovno življenjsko hrano celotno celjsko območje. 75 zaposlenih v industrijski pekarni Velenje vsak dan speče okoli 22 ton kruha, ali čez 1100 hlebov na uro. Delo v tem majhnem kolektivu je troizmensko, saj le tako lahko zadovoljijo in ustrezajo vsem delovnim ljudem.

Kljub temu, da dosegajo načrtovane delovne uspehe, saj vsekoli poslujejo pozitivno, se v tem delovni organizaciji srečujejo z mnogimi težavami. Delo v industrijski pekarni Velenje ni zahtevno. Kljub temu pa se srečujejo z veliko fluktuacijo. Od 75 delavcev je le 16 pekov, vsi ostali so priučenji. K težavam pa prispevata svoj delež še nočno in nedeljsko delo ter delo v prazni-

nih dneh. Lani so se pokazale težave še pri preskrbi osnovnih živil kot so pšenica, olje. Cena pšenice je zagotovljena, cena moke in kruha pa maksimirana. Po zagotovljeni ceni pšenice nakup ni mogoč in morajo zanj plačevati 1 do 1,5 dinarja več na

kg. Poleg tega pa zahtevajo proizvajalci pšenice še plačilo vnaprej in dodatna sovlaganja. Vsekoli pa zaposlene v industrijski pekarni Velenje pestijo tudi nizki osebni dohodki, ki so že dalj časa pod republiškim povprečjem.

Največ del proizvodnje je strojne, prav tako tudi gnetenje testa

jalo v kulturne ustanove ali pa s svojim deležem prispevali k širšemu razmahu kulturne dejavnosti,« je menila naša sogovornica.

Kulturniki Gorenja so tudi letos pripravili bogat in obsežen program, v katerem bo gotovo našel vsak delavec kaj zase. Lahko bo obiskal kulturne prireditve, številne koncerte, gledališke predstave. Pretekli mesec so kulturniki že marljivo pričeli delo. Pripravili so koncert okteta Galus, ki pa je glede na število zaposlenih v Gorenju bil zelo slabo obiskan. Vsako leto organizirajo razstavo novejših knjižnih del, likovne razstave, prihodnji teden pa bodo v prostori restavracije pripravili razstavo fotografij. Vse, ki zanima fotografija in snemanje s filmsko kamero, pa se bodo lahko vpisali v tečaj za foto in kino amaterje. Že tretje leto zapored bodo ob zaključku bralne akcije, ki poteka od novembra do februarja, pripravili pogovor delavcev Gorenja z našimi pesniki in pisatelji. Kljub vsem naporom, da bi se v kulturno dejavnost vključilo veliko zaposlenih bo še vedno ena od najmanjše oblike kulturnega udejstvovanja nakup vstopnic za ogled raznih kulturnih prireditev. Čeprav je velika večina delavcev marljiva v številnih kulturnih društvih v krajevnih skupnostih naše občine, nekaj delavcev prepeva v mešanem pevskem zboru Gorenje, mlajši so člani kino kluba, prezeiti ne smemo folklorne skupine Koleda, deleža delavcev Gorenja v amaterskem gledališču Velenje ter lutkovni sekciji pri zvezi kulturnih organizacij, je odstotek le-teh že vedno dokaj nizki.

Da bi bilo delo na tem področju boljše bodo kulturniki v Gorenju poskrbeli za izobraževanje kulturnih animatorjev. »Naše delo bi bilo gotovo boljše, če nas ne bi pestile številne težave. Zatakne se že pri obveščanju, saj mnogi niso dovolj pozorni na številna obvestila, kar polovica zaposlenih je vozačev, za predstave, prireditve in razstave pa nimamo v Gorenju tudi na voljo ustreznih prostorov. Naša pozornost bo v prihodnje namenjena tudi reševanju teh težav,« je zaključila Neva Trampuš, samostojni organizator kulture v delovni organizaciji Gorenje.

Planinstvo

Delovna planinska sekcija v Gorenju

Planinska sekcija Gorenje TGO Velenje ima že 200 članov. Zanimanje za dejavnost nenehno raste, kar gre zasluga tudi članom delavskega odbora, ki vztrajno in dosledno izvajajo zastavljeni program. Člani se sestajajo najmanj enkrat na mesec. Na sestankih razpravljajo o programu in drugih vprašanih planinske tematike. S pridobitvijo tretjega gorskega vodnika iz vrst sodelavcev so kadrovske strukture nekoliko izboljšali. Toda v bodoče bo še vedno ena izmed glavnih nalog izobraževanje novih gorskih vodnikov in širjenje planinskih znanj in kulture med vsemi člani sekcije in zainteresiranimi delavci. V ta namen bodo organizirali predavanje s planinsko tematiko. Letos je njihovo delo usmerjeno predvsem v organiziranje izletov. Za te je sedaj največ zanimanja, saj zadovoljujejo potrebo po rekreaciji in sprostitvi v naravi. Izletov se je doslej udeležilo povprečno 42 delavcev.

Člani sekcije dobro sodelujejo z matičnim društvom PD Velenje in člani sekcije Šmartno ob Paki. Prijateljske stike so navezali tudi s planinci iz Samobora. Letos so se vsak mesec podali skupno na pot, in sicer so šli dvakrat po Šaleški transverzali, povzpeli so se na Stol (zimski pohod), šli na Smrekovec, Snežnik, in po Kurirski transverzali po P. Dolomiti. Bili so na Golici in Storžicu. Njihov največji uspeh je gotovo obisk našega očaka Triglava. V septembru bodo spoznavali Begunjsko in uživali v čudovitih razgledih z nje, zato odbor pričakuje čim večjo udeležbo.

Izlete vodijo brezplačno gorski vodniki iz vrst sodelavcev. Odbor si bo še naprej prizadeval, da se bo število članov večalo, da bo med njimi rasla planinska kultura, da bodo delovni načrti skupno razširjali, da bi zadovoljili čim večje število delavcev Gorenja, ki so jim hribi mesto rekreacije in mesto, kjer si nabirajo novih moči za uspešno delo na delovnem mestu.

J. Hočvar

Zlatko Sobota: »To so moja najdražja priznanja.«

taže prišel na gradbišče tretje faze termoelektrarne Šoštanj. Na tem objektu je delal tri leta, se med tem poročil in se zato odločil, da ostane v Šoštanju. Zaposlil se je v termoelektrarno, kjer dela še danes.

Dragoljub Sekulič se je udeležil že prvega regijskega tekmovanja kovinarjev, ki je bilo leta 1975. Tu je zasedel prvo mesto, nato pa je odšel na prvo republiško tekmovanje ter dosegel drugo mesto. Udeležil se je tudi zveznega tekmovanja v Skopju, ki pa je bilo že deseto po vrsti.

Letos je bil prvi na občinskem tekmovanju kovinarjev, prvi na republiškem tekmovanju in osmi na zveznem tekmovanju.

»Zadovoljen sem z doseženim uspehom, posebno še, ker sem tekmoval s TIK postopkom varjenja, za katerega sem se šele pred časom usposobil. Uspeh se mi zdi še toliko večji, ker smo na zveznem tekmovanju varili alu-

KS Škale – Hrastovec

Z udarniškim delom do novih dosežkov

Krajani Škal in Hrastovca so si v programu za letošnje leto zapisali v prvi vrsti ureditev telefonskega omrežja, ureditev ceste na Turn in kanalizacije v zaselku Škale jug.

Ze v mesecu marcu letošnjega leta so pristopili k izgradnji telefonskega omrežja. Precej težav je bilo, ker so dobili samo dvajset telefonskih števil, katere pa je bilo v kraju z okoli tisoč prebivalci težko razdeliti. Druženopolitične organizacije in vodstvo krajevne skupnosti so se dogovorili, da dobe telefonske številke funkcionarji v KS, poleg tega pa so telefone razporedili tudi po vseh zaselkih tako, da bo imel sleherni prebivalec te krajevne skupnosti telefon v neposredni bližini svojega doma in ga bo lahko v nujnih primerih koristil. Doslej so zgradili glavni vod od Konovega do rudniškega vpadnika in preko Škal do kmeta Miklavžina ter v Hrastovec, od koder bo telefonska linija potekala naprej do Cirkovc in Plešivce. Trenutno izvajajo dela na povezavi v sami krajevni skupnosti. Se v letošnjem letu bi radi dokončali tudi telefonsko napeljavno do lovskega doma na Ljubeli. Lovci bodo pripravili vse potrebno z udarniškim delom. Računajo, da bo telefon v krajevni skupnosti Škale—Hrastovec zavrnil 29. novembra.

Investicijska vrednost tega omrežja znaša 1,8 milijona dinarjev. Bodoči koristniki telefonov so v ta namen prispevali po 15 tisoč dinarjev ter opravili po najmanj 80 udarniških ur.

Pred dnevi so v Škalah pričeli tudi z ureditvijo cestnega odseka proti gradu Turnu. Vsa možna dela

bodo opravili s prostovoljnimi delom; tako bodo uredili brežine, izkopali jarko za kanalizacijo in pripravili vse potrebno za položitev asfaltne prevleke. Investicijska vrednost cestnega odseka znaša 340 tisoč dinarjev, krajani so zbrali sami 30 tisoč dinarjev, krajevna skupnost je izdvojila v ta namen 150 tisoč dinarjev, ostala sredstva pa so zagotovili pri samoupravni interesni komunalni skupnosti, delovni organizaciji Dom Velenje ter rudniku lignita in Gorenju.

Cesta in telefon njihovi najpomembnejši nalogi

Kot je poudaril predsednik krajevne skupnosti Škale-Hrastovec Tomi Tajnšek, so v tej krajevni skupnosti lahko z dosežki zadnjih let več kot zadovoljni. Vsako

leto si zastavljajo zelo optimistične programe, katerih investicijska vrednost je mnogo višja kot zberejo v kraju denarja, pa vendar jih uspešno realizirajo. To pa jim uspe z veliko pripravljenostjo krajanov, ki se zavedajo, da bo ta kraj napredoval samo, če bodo zato tudi sami kaj prispevali. Zato jim ni nikoli težko seči v žep in prispevati sredstva za ureditev komunalnih vprašanj v kraju. Podobno pa je tudi, kadar organizirajo udarniške akcije.

Tako se bodo takoj v začetku prihodnjega leta lotili ureditve vodovoda v zaselku Lazoše, kjer ima sedem stanovanjskih hiš še vedno kapnico. V letošnjem letu so vprašanje pitne vode na tem območju reševali s pomočjo gasilcev. Poleg tega bodo uredili kanalizacijo, ki je zlasti pereča v naselju Škale-vzhod. V tem predelu Škal so investitorji gradili na komunalno neurjenih parcelah, zato se sedaj, ko se ti preseljujejo v novo zgrajene hiše, pojavlja kup težav in krajevna skupnost je prisiljena, da se vključi v njihovo razrešitev. Poudarjajo pa, da bodo v prihodnje vztrajali, da se v njihovi krajevni skupnosti prodajajo samo komunalno popolnoma opremljene parcele.

Trenutno je v izdelavi zazidalni načrt, ki predvideva, da bi v kraju gradili okoli 250 novih stanovanjskih hiš. O tem so razpravljali tudi krajani in imeli na predlog načrta nekaj pripomb, ki jih sedaj usklajujejo. Krajani poudarjajo, da se morajo ohraniti zaščitne kmetije.

Poleg tega pa zahtevajo, da se v bodoči zazidalni načrt vključi tudi trgovski lokal, katerega izgradnjo imajo predvideno v naslednjih petih letih s sredstvi samoprispevka, vse bolj se kažejo potrebe po novem vrtcu, saj je ta, ki so ga zgradili s samoprispevkom že zaseden, razrešiti pa bo potrebno tudi vprašanje šole. Sola stoji na meji rušnega področja in če bi prišlo do njene porušitve, bi je bilo potrebno vključiti v novo naselje.

Mira Zakošek

Janez Ravljen

S čopičem in varilnim aparatom

Ze prvi pogled po stanovanju pove, katera sta njegova konjička. In čarobna beseda, ki razveže jezik, ki pritegne nasmeh, bo prav gotovo povezana z njima.

Bradati osemindvajsetletnik je prvi mož med jamarji v naši dolini. Nekdanjega planinca in alpinista so premamili kraški podzemni pojavi, ki jih tudi na našem področju ne manjka. S pomočjo prijateljev mu je uspelo ustanoviti klub Speleos, in dokaj uspešno raziskati Hudo luknjo ter še nekatere druge rove na področju Tisnika. O težavnem raziskovanju, pomembnih odkritjih, jamskem medvedu in zanimivih kapnikih bi gotovo lahko povedal obsežno zgodbo. Lepih trenutkov je veliko, kdo bi se spomnil vsakega? Pa tudi težave so. Zatika se pri prepotrebem denarju za raziskave, tu in tam pri gradnji jamske koče, pa pri usklajevanju akcij in pri obsežnem načrtu, da bi Hudo luknjo ponovno uredili dostopno za obiskovalce. Vse pač ne gre zlahka in marsikje je potrebno več truda in zagnanosti, kot jo na začetku človek načrtuje.

Pa Janezov konjiček ni le speleologija. Slikanje mu pravzaprav pomeni še več. Z njim se srečuje od malih nog. Osnovnih slikarskih zakonitosti se je učil pri očetu, obliko-

valcu, kasneje pa jih je bogatil z novimi spoznanji, jih dopolnjeval, kasneje pa jih je bogatil z novimi spoznanji, jih dopolnjeval in dograjeval. In čeprav je bila njegova velika želja, da bi se šolal v tej smeri, mu to ni bilo dano. Postal je varilec, ki sebi v zadovoljstvo tu in tam uspešno uporablja svoj naravni dar. In ker je jamarstvo eden od obeh konjičkov, ni čudno, da so pričeli na slikah prevladovati motivi s tega področja. Posebno skrb pa je namenil tudi izdelavi načrtov jam, ki sodijo med najboljše v Sloveniji.

Od kar obsežnega dela pa je bore malo ostalo pri njem doma. Večino slik so namreč odnesli prijatelji. Kdo bi vedel, kje vse so sedaj? In kje visijo številne diplome, ki jih je napravil, kje so bogato opremljene spominske knjige?

Vsa leta je Janez težil k iskanju različnih materialov, ki bi mu omogočili kar najuspešnejše izražanje. In tako se je sedaj začel ukvarjati tudi s kiparjenjem s pomočjo varjenja.

Odpirajo se nove možnosti, s trudom, trdim delom in spretnostjo pa mu bo v prihodnjih letih morda uspelo narediti več dobrih del, ki bodo lahko pritegnila pozornost in ga uvrstila v krog umetnostnih ustvarjalcev.

B. Z.

Srečanje

Franc Atelšek

Brez kruha si danes sploh ne moremo predstavljati življenja. Vsak dan je na jedilniku, vsak dan po njem pridno segamo, da se nasitimo. Poznamo že veliko vrst kruha. Za peko pa so potrebni tudi mojstri — peki. Kajne! Bolj je kruh dober, rajši ga jemo. Dober glas seže v deveto vas, pravi star pregovor. Dober glas pa je tudi nas napotil v Merxovo pekarno v Starem Velenju, kjer smo našli našega sogovornika Franca Atelška.

»Poklic peka je nadvse zanimiv in lep. Zame ni lepšega opravila, kot je gnetenje testa, oblikovanje in peka te danes najbolj iskane hrane,« je začel pripovedovati.

Dolga je pot, ki jo je prehodil Franc Atelšek. Mnogo trnja in gorja je »okusil« na svoji koži. Rodil se je leta 1925 v majhni vasi pod Mozirskimi hribi — v Smihelu. Mladost ni bila rožnata, svoje pa so naredila tudi vojna leta. Včasih je bilo težko dobiti kruh. In Franc si je vedno želel, da bi opravljal poklic, kjer ga je vedno dovolj, kjer si ga lahko vzameš kdaj boš. Stopiti tisti čas med peke je pomenilo mnogo. Poklic je bil med ljudmi dosti bolj spoštovan, kot je danes. Leta 1940 je prvič zamešil hleb kruha. S svojimi rokami je pripravljaval osnovno hrano za mnoga lačna usta. Delo v majhni zasebni delavnici, kjer se je učil, mu je šlo dobro od rok.

»Res moraš imeti veselje do dela, ki ga opravljaš. Potem ti ni težko postati dober delavec. Uresničila se mi je edina življenjska želja in nadvse vesel sem, da sem uspel. Delo pa je bilo v tistih časih precej bolj naporno kot je danes. Kruh smo gnetli in oblikovali z rokami, pa tudi peči niso bile takšne kot danes. Naše roke so sedaj zamenjale stroji, zato tudi kruh ni več tak kot smo ga pekli v mojih mladih časih. S poklicem, ki sem se ga izučil, sem služil prve denarce v mestni pekarni Šoštanj, nato sem služboval pri Veležitarju, ki se je kasneje preimenoval v Merx. In tu sem se danes zaposlen. Delo

nadvse rad opravljam in prepričan sem, če bi bil še enkrat mlad, bi se znova odločil za peka. Kar težko mi bo, ko bom čez pet let odšel v pokoj,« je povedal Franc Atelšek.

V današnjem času se mladi ne odločajo za poklic peka. Zakaj? Naš sogovornik meni, da odvrča mlade predvsem nočno delo in preizkušnja osebnih dohodkov. Vedno manj je v industrijskih pekarnah izučnih pekov. Franc ne pomni več, kdaj je imel nazadnje vajenca. »Nihče ne vzdrži dolgo. Pri delu moraš vedeti, kaj potrebuješ in koliko. Tudi ni vseeno, kako kruh spečeš. Ljudje današnje dobe so preveč izbirični in premalo spoštujejo naše izdelke. Kar težko si je pri tolikih »sortah« kruha zapomniti, koliko potrebuješ moke in katero vrsto, koliko vseh ostalih sestavin. Zame to ni več težko. Predolgo pekarim. Vsak dan napečemo tudi do štiri tisoč hlebov. Po naročilu pa spečemo tudi pecivo,« je dejal.

Franc ima resnično rad svoje delo. Prav spretno njegove roke oblikujejo različne vrste kruha. Prepričali smo se na lastne oči, saj smo ga zmotili ravno pri oblikovanju in peki ovsenega kruha. Da je mojster svojega dela, smo tudi spoznali in kar prav je bilo; da smo ga obiskali.

Ja, takšen je poklic peka. Lep, zanimiv, a tudi težak.

Tatjana Podgoršek

Prosvetno društvo Gornji grad

Sto let zavzetega dela

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so Slovenci v narodnostnem pogledu nekoliko svobodnejše zadihali. Politično in kulturno delo je znova zaživel, njegova žarišča pa so bile čitalnice v mestih in trgih. V njih so se zbirali narodnostno zavedni meščani in izobraženci in prirejali igre, prireditve z recitacijami in petjem, pripravljali so govore in predavanja, svoje delo pa zaključevali s tovariškimi srečanji. Čitalnice so postale tudi središča družbenega življenja slovenske višje družbe, v svojih prostorih pa so imele na voljo domače in tuje časopise, ponekod celo prave knjižnice.

Čitalnica je s svojim družbenim in kulturno-prosvetnim poslanstvom odigrala pomembno vlogo tudi med prebivalci Gornjega grada in okolice. V tem kraju so namreč že 1. maja 1880 ustanovili Narodno čitalnico, ki je v svojem okviru združevala tudi pevski in tamburaški zbor ter društveno godbo. Kmalu je zaživel tudi delo na dramskem področju. Pričeli so uprizarjati igre, predvsem veselice s plesom in petjem. Delo čitalnice je postajalo vse bolj napredno in se je tudi sicer nenehno krepilo. Med drugim so pridobili Prešernovo proslavo in dobilič namenili za postavitev pesnikovega spomenika v Ljubljani.

Leta 1900 so v Gornjem gradu ustanovili javno ljudsko knjižnico. Osem let kasneje je Narodna čitalnica pristopila k Zvezi narodnih društev na Štajerskem in Koroškem, dobila pa je tudi nove prostore. V njih so naredili oder in kulise, knjižnica je imela takrat že dvesto knjig, redno pa je prejela tudi enajst časopisov, med njimi Ljubljanski zvon, Slovenski narod, Kmetijske in rokodelske novice, Edinost, Dom in svet, Slovenec in druge. Tega leta so v Gornjem gradu pripravili še Gregorčičevo proslavo in jo popestrili s predavanjem na temo »Začetki slovenske književnosti od Primoža Trubarja dalje. Med prvo svetovno vojno je delovala le knjižnica, po vojni pa je čitalnica nadaljevala z delom in ga še okrepila. Že leta 1919 so ustanovili dramsko društvo, ki je poleg dramskih predstav pripravljalo tudi predavanja in skrbelo za nabavljanje knjig za knjižnico. Morda še to, da je bil že leta 1893 za tajnika čitalnice izvoljen Fran Kocbek in je leta 1923 za zaslug na področju prosvetnega in vzgojiteljskega dela prejel posebno odlikovanje. V tridesetih letih se je

strankarstvo okrepilo tudi na kulturnem področju. Tako so liberalno usmerjeni delovali v okviru Sokolskega društva, klerikalci pa v Prosvetnem društvu.

Druga svetovna vojna je kulturno delovanje zavrla, vsaj v svojih začetkih. Leta 1941 so okupatorji sežgali vse slovenske knjige, kulturne delovanja pa niso uspeli zatreti. Kot je ljudstvo v drugi polovici prejšnjega stoletja z delom na kulturnem področju izbojevalo vrsto političnih svobod, ki je v času okupacije kljubovalo vsem pritiskom tudi z bogato kulturno-prosvetno dejavnostjo. Gornji grad so partizani osvobodili avgusta 1944 in v kraju je takrat delovala kulturniška skupina 4. operativne cone. Vrstili so se mitingi, govori, igrice, na večini prireditev pa je sodelovala tudi godba na pihala iz Trbovelj, ki jo je takrat vodil Radovan Gobec.

Z maščevalnim okupatorskim vdorom je delo za krajši čas zamrlo, z osvoboditvijo pa so se Gornjegraščani z nepopisnim veseljem in požrtvovalnostjo znova lotili dela. Začetne težave so uspeli premagati s pomočjo kulturniške skupine tretje armade in so skupno uprizarili troje dramskih del. Z delom je pričela tudi knjižnica, pri ponovnem oživljanju njenega dela pa ji je bila v veliko pomoč celjska knjižnica, ki je Gornjemu gradu podarila dva zaboja leposlovnih knjig. Kulturna dejavnost je pravi razmah doživela po izgradnji zadružnega doma in ustanovitvi prosvetnega društva Franc Zmavc leta 1953. Zlasti je bilo pestro delo dramske skupine, ki jo je vodil Marjan Drvar. Igralci so pripravili tudi po dve novi uprizoritvi na leto in redno sodelovali na občinskih in medobčinskih revijah ter na številnih drugih prireditvah. V tistih letih so veljali za eno najboljših dramskih skupin na celjskem področju. Najuspešnejše uprizoritve iz tega časa so vsekakor Samorastniki, Mrtvi kurent in Ko bi padli oživali. Za svoje delo je amaterska dramska skupina prejela vrsto priznanj.

Skupina seveda deluje še danes, v izboru njenih del pa imajo prednost domače stvaritve, ki obravnavajo življenje kmečkega človeka. Med nje sodi uspešno uprizoritev enega najpomembnejših del s tega področja in po Cankarjevem Kraju na Betajnovi naše najboljšje delo, dramska trilogija o Kreflih. Na dlani je torej dejstvo, da današnje društvo dostojno in uspešno nadaljuje delo svojih prednikov.

Janez Ravljen, pred nedokončano fresko

Pevski zbor Glasbene šole v občini Jesenice

Kjer pesem se glasi, dom srečnih je ljudi

Na Glasbeni šoli »Fran Korun — Koželjski« v Velenju je tretje leto obstajala pevski zbor, ki je v začetku štel 30 pevcev, sedaj pa se je število že podvojilo. Zborovodja je tovariška Alenka JANČ. Zbora ne bi mogli imenovati otroški, pa tudi mladinski ne, saj smo v njem učenci od prvega do osmega razreda osnovne šole.

Vsako leto smo sodelovali na občinski reviji pevskih zborov v Velenju. Maja letos smo se udeležili republiške revije v Zagorju ob Savi, kjer so nas izbrali za sodelovanje na otvoritvenem koncertu mednarodnega pevskega festivala v Celju. Večkrat smo že snemali za Radio Ljubljana. Kot zadnjo skladbo smo posneli glasbeno pravljico o RDEČI KAPICI, skladateljica Darjana BOŽIČA. Pravljica je zelo prikladno napisana, mi pa smo jo poiskovali tudi tako zapeti.

S posredovanjem Glasbene mladine Slovenije smo bili povabljeni na dvodnevno gostovanje v občino Jesenice, kjer smo se predstavili predšolskim in šolskim otrokom do četrtega razreda. S prikazom naše dejavnosti naj bi vzbudili zanimanje med mladimi poslušalci, da bi se tudi oni čimbolj vključevali med pevcé na svojem področju.

14. in 15. oktobra smo izvedli šest koncertov. Naš program je bil sestavljen iz desetih pesmic in glasbene pravljice Rdeča kapica skladateljica Darjana Božiča. Za otroke je bila zanimiva predvsem glasbena pravljica, ki je danes redkeje predstavljena. Pri klavirju nas je spremljala tovarišica Marija Škornšek. Otroci so se kot poslušalci tako živeli v pravljico, da so kar z odprtimi usti čakali na nove dogodke. Bilo je prijetno predvajati naše delo poslušalcem, ki so to z razumevanjem sprejemali, kajti samo mi smo vedeli, koliko prostih uric smo porabili za uspešno izvajanje. Na koncu vsakega koncerta smo začeli naš Rdeči kapici srečno pot, ji pomagali v slovo, obenem pa smo se poslovili tudi od navdušenih poslušalcev. Proti domu smo se odpeljali polni lepih vtisov. Na željo in povabilo gostiteljev pa že razmišljamo na ponovno snidenje, ko jim bomo lahko predstavili novo pravljico ali kaj podobnega.

Med našimi neizpolnjenimi željami pa je ostala ena — tudi domačemu občinstvu bi se radi predstavili.

pevka

Katja Kovač

Gozd se je umaknil prostorni jasi. Približno v sredini se je dvigal visok kup zemlje, gomila nepoznanega, pred davnimi časi pokopanega Obra, zarobljenca. Bila je prerasla z bohotnim zelenjem, na vrhu se je majala visoka trava. Za gomilo se je skrival Nosan in na vse grlo vpil: »Hoj, močje! Glejte, glejte, kako ponosni ste postali! Imenitnega vodnika imate! Neza-družan vodi zadružane... Ha, ha, ha! Ej no, seveda, potem bo že... še danes boste imeli pošast. On sam vam pohrusta pet pozojev... Ha, ha, ha! Neza-družan zadružane... In jezero izpušča... Ha, ha, ha! Nič čudnega, če Zalesje propade... Potepenec ga reši, ha, ha, ha...«

Tolkel se je po kolenih, nerodno prestavljal sloke noge, poskakoval okolo samotnega groba in se spakoval; obenem pa je kaj previdno oprezal, da se ni preveč približal Stojanu. Ta je obstal kakor vkopan in ves prebledel. S stisnjenimi ustnicami in trdo namršenimi obrvmi je strmel v kletvetnika in se ni premaknil z mesta. Gojmir je poln gneva zaplakal v bridki boleti ter se tesneje stisnil k težko dihaajočemu očetu.

Obstali so tudi drugi močje in se počasi pomikali dalje. Gruča se je povečala in stesnila ter se v obliki polkroga postavila okolo gomile. Oni, ki niso čuli, kaj je Nosan kričal, so radovedno izpraševali v ospredju stojče. Nekateri so čutili krivico in so ogročno mrmrali, mnogi pa je preletel obraz škodoželjen smeh. Opazil ga je tudi Nosan in z rastočim pogumom pogledal okrog sebe. Ko je videl, da se mu nihče ne bliža, je začel kričati. Njegov glas je bil visok in preklan. »Sramota za poštene Zaleščane, da jih vodi tak...«

V tem hipu se je polkrog razletel, Nosan pa je zastala psovka v goltancu. Bil je Kragulj. Prvo vrsto zijajočih Zaleščanov je odrinil s tako silo, da so odleteli na obe strani in neljubo potrkavali z glavami. Kakor razsrjen ris je planil nad Nosana, ki so mu v prevelikem strahu zaklopotala kolena. Pograbil ga je čez pas, ga vzdignil z obema rokama visoko nad glavo in bežal z močjem, od strahu otrplim, skozi travo in grmovje proti jezeru. Nekateri močje so se mu postavili na pot in ga pomirjevali.

Kragulj je vrgel zabavljivca na tla in zakričal: »V jezero s teboj! Bojuj se ti s pozojem, strahopetna šema!«

Nosan se je zvil v klobčič kakor jež in trepetaje pričakoval kaj hujšega. Mladenič pa se je obrnil k drugim: »Nad vas pa pridi sramota! Tako pustite psovati nesrečnega brata, njega, ki se vključ vsemu ni nehal čutiti Zaleščana, njega, ki vas hoče rešiti strašne nevarnosti? Sramota! Ali ste močje?«

Zaleščani so v mučni zadregi povešali poglede, marsikatero, lice je preletela rdečica. Od gnusa in jeze prevzet, je pljunil junaki mladenič pred vsemi na tla, potem pa stopil k Stojanu. Ta je stal še vedno nepremično pred gomilo, oklepaje se ihtčega Gojmira. Kragulj mu je podal desnico: »Stojane, že dolgo uživaš v mojem srcu veliko spoštovanje! Nadvse bom srečen, če me imenuješ za svojega prijatelja.«

Stojan je segel v ponujeno roko, jo stisnil in odvrnil pre-prosto: »V srcu si mi tudi ti že davno drag, kakor mi je to bil drag nekoč tvoj nepozabni oče!«

Zdaj so vsi rinili naprej. Okoli obeh junakov se je znova sklenil človeški polkrog. Pogledi so bili zavzeti, toda ne več neprijazni. Na obrazih je bilo videti različne izraze, prevladovala je pa vendar zadrega; čutili so, da niso ravnali prav. Krivda jih je delala negotove.

Prihitej je Ljubomisel: »O Stojane! Dovolj tudi meni, da te imenujem prijatelja, prav iz duše prijateljstva!«

Neza-družanov pogled je bil poln toplega čustvovanja.

»Domogojev brat mi ni bil nikoli kaj drugega,« mu je krepko stisnil roko. Ljubomisel ga je objel. Potem je pritislil na prsi in poljubil temnolasega Gojmira, ki se mu oči še niso docela posušile, pa vendar z nepopisno srečo gledale, kako se je popravljal grda dolgoletna krivica.

Domogojevemu bratu sta se pridružila vesela pevca Bojan in Budislav.

»Pozabi, kar ti je nalajal čvekač v ušesa!« ga je nagovoril Bojan. »Mi drugi te spoštujemo in ti zaupamo kakor samemu sebi.«

»Pozabim!« je obljubil Stojan, rokoval z njim in z njegovim bratom Budislavom.

Drug za drugim so prihajali močje, se oprasčali in mu zatrjevali, da so ga vedno smatrali za junaka in vrlega človeka. Da je pač imel nesrečo... da se še vse poravnava. Stiskanja rok kar ni hotelo biti konec. Nosana so vsi pozabili. Prihuljeno se je

Gustav Šilh

Nekoč je bilo jezero...

27

(Dolinska bajka)

splazil med grmovje — nihče ni opazil njegove odsotnosti — in se umaknil neprijetnemu povračilu, ki so ga zaslužile njegove klevete.

Led je bil prebit. Z zadoščenjem in radostjo si je moral Stojan to priznati. Nadaljeval je pohod sredi živahno govorečih bratov. Po dolgem času so se spomnili, da je tudi on njih rodu, vreden prisrčnih besed in toplih pogledov; spomnili so se, da je preliv svojo kri za veliko slovensko domovje; spomnili so se, da ga izmed njih ni izključilo nečastno dejanje, nego prijateljska žrtev. In skoro čudno se jim je zdelo, da so bili tako dolgo zakrknjeni in slepi.

»Veste kaj, močje,« je dejal Hotimir iz Prelogov, pameten in preudaren človek, »besede mičejo, zgledi vlečejo. Da tedaj ni bilo županove trdovratnosti, marsikaj bi bilo drugače... A da danes ni bilo Kraguljeve odločnosti, bi se bili nemara še cele tedne grdo in nezaupno gledali...«

Drugi so pritrdili.

Najsrečnejši med vsemi je bil Gojmir. Šaljiva brata Bojan in Budislav sta ga vzela v sredo ter mu vso pot pela pesmi, ki jih še nikoli ni bil čul. Zadivljen je poslušal in tekal med njima kakor v sanjah. Na trepalnicah so se še lesketali ostanki preobilo prelitih solz, oči so bile še nekoliko rdeče, toda v srcu je rajala razkošna radost. Saj je bil oče spet med zadružani... ne več izgnanec... skoro brat... Dolga pot se je med živim pogovorom skrčila in nepričakovano hitro so se približali svojemu smotru.

Ko so se ustavili ob jezerski skali, je bilo sonce premirilo prvo četrtino svoje bleskovite poti na nebesnem oboku. Razposajeni žarki, padajoči v širokih pramenih v vodo, so zlatili in dražili spenjene valove, ki so se brez premora zaletavali v kamenito steno. V travi so peli žužki, med objezerskim grmičevjem so se izpreletavali gibki kačji pastirji in sedali na zelene lističe.

»Tu ostanemo!«

Stojan je pokazal na sklalo. Močje so se ozrli, ga pričakujoče pogledali, se pomaknili bliže, sklenivši krog okoli njega.

Iz daljave se je začulo zateglo pozojevo rjojenje. V nenakomernih sunkih je poletavalo k silni vodni zatvornici, od nje pa k visokima skalnatima stenama mračne soteske, ki sta ga togotno odbijali in s tem le povečali njegov pošastni zvok. Dva ali tri streljaje od skale se je na jezeru vrtela bela pena in se jadrno sukala bliže in bliže. Med temnim vodovjem se je kmalu razločno odčitavala orjaška, črnkasta pozojeva glava, ki je nevdržno rila dalje, butaje vodo vsaksebi. Od časa do časa se je odprlo ogromno žrelo, bela vrsta dolgih, ostrih kavljcev se je zablestela, iz globin strahotne prikazni pa je pribučal živinski glas. Tako bi zatulila tolpa sestradih volkov, čakajoča z gladno poželjivostjo svojih žrtev, tako buče razdiyane človeške množice v osvobojenem razmahu svojih strasti. Glas je bil pošasten, sklane stene so ga na čuden način odbijale in vsa soteska je bobnela, kakor da se je nekje globoko pod vodo krdelo besov poglano nakvišku.

Najpogumnejši Zaleščani so prebledeli, trdno poprijeli svoje orožje in se skrivoma ozirali na Stojana, ki je stal visoko vzravnal in pazljivo motril bližajočega se jezerskega pozoja. Strahu ni čutil: bilo mu je kakor pred bitko, ko je zagledal

sovražnika prvič pred seboj; mišice in kite so se napele, samozavest ga je preplula. Pač si je moral priznati, da ni mislil na boj z navadnim orožjem. Pošast bi z lahkoto kljubovala najtršim kopjem in najostrejšim pišcam.

Z jeznim renčanjem se je poganjala proti skali. Strahotno dolgo truplo se je končavalo v koničast rep, ki je neprestano zbijal umikajočo se vodo; pokrito je bilo z roženimi zaplatami zelenkaste brave, na hrbtu se je košatil nazobčan greben, nenavadno velika glava pa je bila preklana v eno samo široko, požrešno zijajočo, topo hlastajočo žrelo. Primeroma majhne, globoko med roževino skrite oči so zrle s srščim kačjim pogledom in izžarevale zelenkast sijaj. Tam, kjer je prehajalo truplo v vrat, ga je ščitil silen grebenast obroč, družec ga s telesom z ohlapnimi kožnimi naveski, s katerimi je odriaval vodo, da je kipele in se penila.

Pozoj se je za hip pomiril in izginil pod vodo; toda kakor bi trenil, je bil spet na površju, zadivjal med valovi in se s silovitimi sunki zaganjal v obrežje. B. Brizgajoča voda je poškopila prve Zaleščane, stoječe ob kraju. Vse je preletel spomin na sinočnjo nesrečo in nehote so se umaknili. Rjojenje je donelo silneje, velikansko telo se je vzpenjalo in skakalo iz vode, rožena glava je butala ob kamenje, ki se je rušilo in pljuskajoč padalo med pene in tok.

Najdrznejši med zaleščanskimi junaki so se prestrašili. Brzo so se umaknili še bolj v ozadje, kakor bi se bali, da se zdaj zdaj ne sesuje obrežje pod njimi.

Edino Stojan je obstal, ker je bil. Obrnil se je proti Vele-sovemu hramu, se vzravnal še više, razpel roke in zapel z globokim, blagolglasno zvonečim glasom:

»... Reši naš rod pred pozoj!

kadar prihrujejo spet!

Trešči jih jezno razvnet

z bliskom na palici svoji

v zemljo do tistih globin,

kjer jim gotov je pogin,

Veles, Veles!

Pridružila sta se mu sveža glasova bratov Bojana in Budislava; gibčno kakor s dva škripančka sta poletela v višino. Za njima so pritegnili vsi drugi. V mogočnih poletih je valovila staroslavna jezerčanska pesem nad mračno sotesko, belo sklalo in zelenim vodovjem ter stoterno odbijana prihajala od navpičnih sten in razcepljenih čeri. Kakor širok blesteč slap, padajoč z neprestano obnovljenimi močmi v neznano globočino, je grmela nad jezerom in se končavala z urnebesnim klicem: »Veles Veles!« — ki so ga pevci venomer ponavljali.

Pošast se je zdrznila, se hipoma pomirila in kakor prikovana obstala pred sklalo. Grozni rep ni pretepal vode, nego se potopil v zelenih valovih, široko razklano žrelo se je klopotaje zaprla. Zdelo se je, kakor bi poslušala pobožno pesem s posebnim zadovoljstvom in skrito naslado. Ko pa je zaoril siloviti klic, ki je pretresel mirno tekoči tok toplega poletnega dne, se je pozoj ves stresel, udaril po vodi, da se je šumeč zapanila, in bliskoma izginil v njej. Le dolga brazda je kazala sled poti, preorane v globini. Hitela je proti jezerski sredini, kjer se je pretrgala. Pozoj je splaval na površje in z zateglim tuljenjem obetal osveto za svojo nemoč in sramotni beg.

Zaleščani so se oddahnili in se z občudovanjem ozirali na svojega poglavarja. Ta je stal s prekrizanimi rokami pred njimi in zrl v smer, v katero je bil odplul sovrag. Ni ga bilo več videti, ker je izginil za ovinkom, le oddaljeno rohnjenje je spominjalo na njegov obisk. Stojanove ustnice je obkrožal zadovoljen smehljaj, ko se je obrnil k svojim spremljevalcem.

»Zdaj ga poznamo in vemo, da ni nepremagljiv. Seveda je silen nasprotnik. Mnogo žrtev bi stalo, če bi ga morali pobiti s svojim navadnim orožjem v njegovem domovanju. Škoda bi jih bilo! Vzemimo mu njegova skrivališča, vzemimo mu globine pod temle zelenim vodovjem, in premagali smo pozoja samega...«

Pomolčal je. Močje so ga gledali s pričakujočimi obrazi, hoteč čuti več.

»Tvoja misel je dobra, Stojane, čeprav bomo svoje jezero težko pogrešali,« je pripomnil Kragulj. »Srce se mi stisne v prstih, če na to le pomislim. Ako mora biti, naj bo! Toda kako hočeš vodo izpustiti? Pred nami je skala, silna skala. Te ne premaknemo izlepa, tudi če bi nas bilo desetkrat več.«

(Se nadaljuje)

Dr. Ivan Stopar

Grajske stavbe v Šaleški dolini

18

Hodnik, opremljen s križnimi grebenastimi oboki, ki jih sklepajo štukaturne rozete in ki je bil nekda okrašen z grbi in portretoma Viktorja in Elizabete Welzer, drži proti tkim. sodni dvorani ob veliki rondeli s čudovitim, a žal le fragmentarno ohranjenim lesenim stropom. Iz dvorane pridemo v mnogokotno sklenjeno neogotsko kapelo, pa tudi v rondelo. Kapela je na gradu bržčas obstajala že od vsega začetka; izpričana pa je šele z vizitacijo 1751. V lanterni vrh rondele je še 1893 visel zvon z gotskim napisom iz 1536, ki je nesporno izviral iz stare kapele, a se je pozneje izgubil.

Rondeta rase iz žive skale in je v pritličju, ki je v višini prvega nadstropja vhodnega trakta, opremljena s topovskimi strelnicami, v nadstropju pod ostrejšim pa jo obteka hodnik, ki počiva na konzolnem vencu. Tu so ohranjeni mašikuli in strelnice za ročno strelno orožje.

Stanovanjski trakt južno do arkadnega hodnika se je sesul že pred več kot sto leti. Danes imajo tu prebivalci gradu svoj zelenjavni vrt.

Zaradi skromnih ostankov starejših, stilno opredeljenih arhitekturnih sestavin je mogoče stavbno zgodovino gradu nakazati le v obrisih. Nesporo je, da so se Schaumbergi, ki naj bi znova pozidali od Celjanov razvaljeni grad, naslonili na staro tolisno zasnovi, ki je še danes izrazito srednjeveška. Vendar pa se od prvotnega gradu ni ogranilo drugega kot kleti pod severnim trakom, ki izvirajo še iz dobe zrele gotike. Trakt nad njimi, ki je v današnji obliki baročen, je torej pozidan še na starih temeljih in so ga po vsej verjetnosti pozidali že Schaumbergi. Podobna je situacija s severovzhodnim okroglim stolpom, ki je s tem trakom povezan in ki je imel nekda funkcijo vogalne utrdbe.

Welzerji 1584 niso pozidali samo vhodnega trakta, kot to sporoča napis nad vhodnimi vrati. Pozidali so tudi arkadni hodnik in za njim ležeči, danes porušeni južni trakt, ki je hodniku šele dal pravo funkcijo in smisel, saj so bili od tod dostopni prostori v tej stavbi. Obenem so Welzerji pozidali z kordonsko palico opremljeno bastijo, ki jo

pršteva šumi med največje motive te vrste na naših tleh.

Vhodni trakt ni le obogatil in posodobil nekdanjega pročelja, ampak je s svojim odmikom od starega grajskega jedra dal vzhodni grajski fronti povsem nov značaj, zlasti ker je nekdanji vogalni severovzhodni stolp zdaj kar utonil v ozadju (Vischer ga je upodobil tako, da je neupravičeno ponovil motiv rohdele). Če pri tem upoštevamo še renesančne korekture na drugih delih gradu, se nam njegova današnja podoba pokaže kot sinteza srednjeveške zasnove in novodobnih ali vsaj renesančno preoblikovanih arhitekturnih sestavin. Poznejši posegi, če odšte-jemo delno klasicistično preobleko iz 1. pol. preteklega stoletja, so bili manj rigorozni. Odprto ostane vprašanje, če niso v 19. stol. zazidali arkadnega hodnika v nadstropju vhodnega trakta, ki ga kaže Vischerjev bakrorez; v tem primeru so grad osiromašili za eno estetsko najučinkovitejših renesančnih motivov, enkratnega v našem spomeniškem gradivu.

Grad kljub prizadevanjem spomeniške službe, da bi ga rešila, rapidno propada.

Valdek (Waldeck), grad

Kazvalina na strmem hribu v Zgornjem Doliču pri Misl-nji, kota 618. Občina Slovenj Gradec.

Na valdeške vitez naletimo sorazmerno zgodaj. 1141 je salzburški nadškof Konrad naznanil, da je Adelrammus de Waldeck ustanovil korarski samostan pri cerkvi sv. Marije pri Bistrici in mu podelil več posestev. Isti Adelrammus se omenja tudi 1149. Takrat je s svojo soprogo Ričinc, od katere se je bil zaradi njenega pregrešnega življenja ločil, a se je potem z njo spet sprijaznil, podelil sekovski cerkvi vsa svoja posestva. Zgodovinarji se razhajajo v mnenju, od kje naj bi rod tu omenjenih Valdeških izviral. Kos sodi, da je bil njihov grad na Dolenjem Avstrijskem ob Piestingu pri Dunajskem Novem mestu, Janisch pa nasprotno citira Mueh-harja, po katerem naj bi vitezi z našega Valdeka nastopali že 1140. Pirchegger opozarja, da zgodovinarji pogosto zamenjujejo zgodovino Waldecka pri Kirchbachu na avstrijskem Štajerskem z zgodovino našega

Valdeka. Četudi njegov pomslek načelno morda drži, pa zadržno ne more veljati za starejše omembe gradu oz. njegovi lastnikov, saj je grad v Kirchbachu, sodeč po značilni legi in vidnih stilih sestavinah nastal šele v poznem srednjem veku in je zadržno nekaj stoletij mlajši od našega Valdeka.

Prva zanesljiva omemba valdeških gospodov izvira iz 1239, ko se kot priča v neki listini omenja dominus *Vtricus de Waldecke*, ki je bil takrat vazal oglejskega patriarha in je imel od njega v zajmu tudi grad. 1265 se omenja vitez Wernhard Valdeški, pozneje pa je utrdba prešla v roke Aufensteinov in nato deželnega kneza. Deželni knez jo je nato — še vedno kot oglejski fevd — zastavljal ali oddajal v oskrbo. Grad se tačas omenja 1361 kot *vest Waldeck* 1430 *haws vnd vest Waldeck* in 1480 *gloss Waldeck*. Kot grajski oskrbnik se omenja Hans Zusanjski, po njegovi smrti 1484 pa njegov nečak Bernard Liechtenberger. Grad se takrat znova omenja kot *gsschloss Waldeck*. Med leti 1500 — 1534 ga je imel v zastavi Adrian Greissenegger, 1587 pa ga je kupil v polno last Viljem Leysser. 1602 ga je Andrej

Freyburger odstopil Hansu Ludviku Sauerju, 1662 je njegov lastnik Andrej pl. Sichte, po smrti Otona pl. Teuffenbacha 1695 njegovi dediči, 1722 baroni pl. Kulmer, ki so malo gosposčino združili z Rotenturnom.

Jedro gradu oblikuje romanska stolpastava pravokotnega tlorisa z merili 0. 10 x 16 m. Debelina zidu znaša 160 — 170 cm. Zunanja stena na južni strani je nekoliko usločena, na severni zalomljena, tako da je topi kot obrnjen proti grajskemu jarku. Stolp je fragmentarno ohranjen do višine dveh nadstropij, njegovo pritličje pa je zasuto. V zasutini znotraj stolpa je viden prečni greben, ki kaže, da je bila stavba nekda predeljena z zidom. Avtentičnih arhitekturnih elementov ni. Pritličje je bilo ravno stropano — ležišča tramov so ohranjena v vzhodni steni. Zidava je značilno romanska — ogelni kamni določajo višino plasti iz neenakomernih konglomeratnih klesancev, vendar pa je zidni plašč na mnogih mestih oluščan. Oluščena vzhodna notranja stena kaže platenje polnilne zidave po načinu opus spicatum.

(Se nadaljuje)

Velenje

Gledališče „nekoč in danes“

V petek, 7. novembra ob 19.30 bo v domu kulture Velenje gostovala gledališka skupina »Pod kozolcem« iz Šmartnega ob Paki, ki se bo tokrat predstavila s komedijo »Nekoč in danes«.

Gledališče »Pod kozolcem« iz Šmartnega ob Paki spada med najboljše gledališke skupine na amaterskih odrih v Sloveniji. To so pokazali na dosedanjih revijah gledaliških amaterjev Slovenije, kot tudi na festivalu dramskih amaterjev Jugoslavije, kjer so nastopili lani s svojim »Musicalom za dobro jutro«. Po uspešnem gostovanju v Berlinu so odigrali še nad 30 predstav tega musicala doma in na številnih gostovanjih po Sloveniji. Musical smo lahko že dvakrat videli tudi na naših malih ekranih, saj ga je posnela tudi RTV Ljubljana.

Tokrat se bodo predstavili s komedijo »Nekoč in danes«, ki jo je režiser Bogomir Veras priredil po predlogih Polgar-Fridel-Zidar in je prava lepljenka, v kateri bomo v zrcalu prepoznali sebe v času in prostoru. Steklo zrcala so za to predstavo precej ukrivili, in podobe, ki jih bomo gledali v njem, bodo imele morda prevelike glave in roke, izkrivljene postave in počene drže, da morda celo izkrivljene duše.

Šmarčani bodo to groteskno komedijo predstavili velenjskemu občinstvu neposredno, potem, ko so z njeno uprizoritvijo na Borštnikovem srečanju v Mariboru dosegli izredno zanimanje in priznanje.

Vstopnice prodajajo v knjižnici Kulturnega centra »Ivan Napotnik« Velenje od petka 31. oktobra dalje.

Občinska gasilska zveza je pripravila tečaj za gasilce-strojnike. Udeležilo se ga je petindvajset gasilcev, petnajst mladih fantov pa je ob koncu tedna požarne varnosti tudi uspešno opravilo izpite. Takšna oblika izobraževanja je vedno dobrodošla, saj strokovno znanje ob nesreči še kako prav pride.

(L. O.)

koledar

Petek, 31. oktober — Krištof
Sobota, 1. november — dan mrtvih
Nedelja, 2. november — Dušana
Ponedeljek, 3. november — Just
Torek, 4. november — Karel
Sreda, 5. november — Sabina
Četrtek, 6. november — Lenart

dežurstva

ZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENEM DOMU VELENJE

31. 10. 1980 dr. Kopitar (dnevni), dr. Kopitar (nočni)
1. 11. — 2. 11. 1980 dr. Kopitar (dežurni), dr. Žuber in dr. Kosi (pom. dežurnega)
3. 11. 1980 dr. Lešnik (dnevni), dr. Zupančič (nočni)

VETERINARJI V VETERINARSKI POSTAJI VELENJE

31. 10. — 6. 11. 1980 Franc Blatnik, dipl. vet., Velenje, Prešernova 22/e, telefon 852-253

ZOBOZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENEM DOMU VELENJE

1. 11. — 2. 11. 1980 dr. Radenko LUBARDA, Stanetova 23/c, Velenje in dr. Danica BAKULIČ, Sercejeva 13, Velenje

mali oglasi

PRODAM globok, žameten italijanski otroški voziček modre barve. Vrnjačke Banje 1, stanovanje 58, Velenje. Tel. 851-834 vsako popoldne.

INŠTRUIRAM MATEMATIKO za I. in II. letnik srednjih šol. Telefon 850-732 od 14. — 15. ure.

STARE KNJIGE KUPIM. Valter Goltnik, Gaberke 45 Šoštanj.

PRODAM omaro dnevne sobe in kuhinjske elemente. Informacije vsak dan po telefonu 850-974.

UGODNO PRODAM opremo za steklarsko delavnico. Ivan Jevševar, Skale 103, Velenje.

POHOŠTVO ZA OTROŠKO SOBO ugodno prodam. Štajner, Jenkova 3, Velenje. Telefon 852-683 popoldne.

PRODAM skoraj novo termo-akumulacijsko peč. Vrbič, Kidričeva 1, Velenje. Telefon 850-839.

kino

REDNI KINO VELENJE

31. 10. — petek ob 18. in 20. uri
BEG V ATENE — angleški akcijski; režija: George Cosmets; igrata: Elliot Gould, Roger Moore
1. 11. — SOBOTA — FILMSKA PREDSTAVA ODPADE

2. 11. — nedelja ob 18. in 20. uri
NEPREMAGLJIVA DVOJČKA — italijanska satira; režija: Castellano; igrata: Adriano Celentano, Amanda Lear

3. 11. — ponedeljek ob 18. in 20. uri
NEPREMAGLJIVA DVOJČKA — italijanska satira

4. 11. — torek ob 18. in 20. uri
SLUGA SVOJIH GOSPODARJEV — italijanska komedija; režija: Luigi Filippo D'Amico; igrata: Lando Buzzanca, Martine Brocard

5. 11. — sreda ob 18. in 20. uri
SLUGA SVOJIH GOSPODARJEV — italijanska komedija

6. 11. — četrtek ob 18. in 20. uri
SMER MEHIKA — ameriški western; režija: Jack Nicholson; igrata: Jack Nicholson, Mary Steenburgen

KINO DOM KULTURE

3. 11. — ponedeljek ob 20. uri
FILMSKO GLEDALIŠČE — KOTORSKI MORNARJI — jugoslovanska drama; režija: Fric Borneman; igrata: Peter Baničević, Peter Božovič

6. 11. — četrtek ob 20. uri
MLADA ŽENA — italijanska komedija; režija: Sergio Bergonzelli; igrata: Magda Konopka, Carlo De Meo

KINO ŠOŠTANJ

1. 11. — sobota
FILMSKI PREDSTAVI ODPADETA

2. 11. — nedelja ob 17.30 in 19.30 uri
JEREMIAH JOHNSON — ameriški western; režija: Sidney Pollack; igrata: Robert Redford, Josh Albee

3. 11. — ponedeljek ob 19.30 uri
SLUGA SVOJIH GOSPODARJEV — italijanska komedija

5. 11. — sreda ob 19.30 uri
BEG V ATENE — angleški akcijski

KINO ŠMARTNO OB PAKI

31. 10. — petek ob 20. uri
JEREMIAH JOHNSON — ameriški western

4. 11. — torek ob 19. uri
NEPREMAGLJIVA DVOJČKA — italijanska satira

gibanje prebivalstva

GIBANJE PREBIVALSTVA
MATIČNI URAD VELENJE
POROKE:

Janez RAK, roj. 1959, avtomehanik iz Brezja in Olga LAMBIZER, roj. 1962, kuh. pomočnica iz Završ.

SMRTI:

Anton FIJAVŽ, upokojenec iz Velenja, Tavčerjeva 7, star 77 let;
Anton BRIŠNIK, upokojenec iz Škornega pri Šoštanju, star 72 let;
Karel STROPNIK, upokojenec, iz Kavč 40, star 69 let; Rozalija VERKO, upokojenka iz Laz 29, stara 77 let.

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA GRADNJA ŽALEC

SCHIEDEL MONTAŽNI DIMNIK

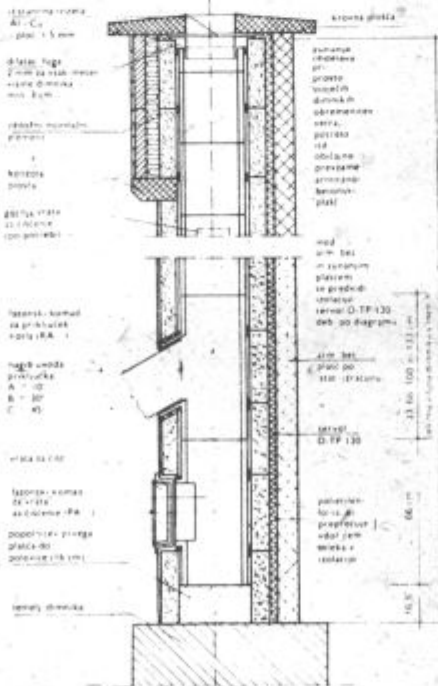
TEHNIČNE PREDNOSTI

Troslojni montažni dimnik po sistemu SCHIEDEL je industrijsko izdelan gradbeni element, ki po svoji konstrukciji in kvaliteti uporabljenih materialov zagotavlja brezhibno delovanje in izredno trajnost. Okrogli presek, notranja šamotna cev in večslojna konstrukcija so temeljne značilnosti sistema.

- okrogli presek zagotavlja: najugodnejši pretok dimnih plinov pri minimalnem presecu, ter najnižjih uporih, omogoča najlažje čiščenje
- notranja šamotna cev je: ognjeobstoja, kislinoodporna, plinotesna, odporna na spremembe temperature in ima zadostno trdnost tudi za visoke dimnine
- Večplastna konstrukcija omogoča: prosto dilatiranje v vseh smereh, poljubno izolacijo, visoko trajnost, enostavno montažo.

ŠIROKO PODROČJE UPORABE

SCHIEDEL-YU-dimniki se uporabljajo za vse vrste goriv (trda, tekoča, plinasta), kakor tudi za razne moči kotlov od 5000 kcal/h pa do 8.000.000 kcal/h. Dimniki Ø 13,5, Ø 16 in Ø 20 se uporabljajo tudi kot zbirni dimniki z več priključki v raznih etažah, kar predstavlja velike ekonomske prednosti.

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU — SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

Rudarsko elektroenergetski kombinat

Kadrovsko-spolni sektor

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

dela in naloge

ORGANIZIRANJE POSLOVNEGA SISTEMA

POGOJI:

- visoka ali višja strokovna izobrazba organizacijske ali ekonomske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj na delih in nalogah organiziranja poslovnega sistema.

Kandidati naj vložijo pismene prijave na objavo z ustrezno dokumentacijo v 15 dneh od dneva objave na naslov: REK VELENJE, Kadrovsko splošni sektor. Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri 15 dni po preteku objave.

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER VELENJE

Kadrovsko socialni sektor

Na podlagi določil 22. čl. TZDR (Ur. l. SRS št. 24/77) ter sklepa komisije za medsebojna delovna razmerja TOZD Instalacije

OBJAVLJAMO potrebo po PROJEKTANTU

ELEKTRO NAPRAV

POGOJ:

- elektro inženir, jaki tok
- 3 leta delovnih izkušenj
- moralno-politična neoporečnost

Delo se združuje za nedoločen čas. Osební dohodek je v skladu s pravilnikom o delitvi za OD v TOZD Instalacije.

Kandidati, ki polnijo pogoje, naj oddajo pismene vloge z dokazili o izobrazbi na naslov: Rudarski šolski center Velenje, Prežihova 3, v roku 15 dni od objave v časopisu.

SMREKA MONTAŽNA GRADNJA
GORNJI GRAD

Delavski svet v skladu z določili delovne organizacije

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

VOĐENJE RAČUNOVODSKO FINANČNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje

- visoka ali višja šolska izobrazba ekonomske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj
- organizacijske sposobnosti

Pismene prijave s kratkim življenjepisom naj kandidati skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 20 dni po objavi na naslov: Montažna gradnja Smreka, Gornji grad, p. o., 63342 Gornji grad z oznako „za delavski svet“.

Izbranemu kandidatu nudimo rešitev stanovanjskega problema — na voljo je novo trosobno stanovanje v Gornjem gradu.

Kandidat bomo obvestili o izidu razpisa v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

ZAHVALA
Ob smrti našega očeta

Antona Fijavža

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Hvala za skrb dr. Maji Natek, za pomoč Bertu Zavolovski in vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih.

Prav tako izrekamo zahvalo dekanu za opravljen obred

Žalujoči: žena Antonija in sin družino.

